

Bu bir xalq qəzetidi ƏDALƏT

Daha 53 Vətən müharibəsi iştirakçısı polisə qəbul olunub

Daxili işlər naziri, general-polkovnik Vilayət Eyvazov respublikanın şəhər, rayon polis orqanlarında siravi və kiçik rəis heyəti vəzifələrində xidmət etmək arzusunda olan gənclərin növbəti sıra baxışını keçirib.

DİN-dən Adalet.az-a verilən məlumata görə, nazir ayrı-ayrılıqda hər bir gəncin zahiri görkəmi, fiziki hazırlığının vəziyyəti, ümumi bilik səviyyəsi və dünyagörüşü ilə maraqlanıb.

Sıra baxışında kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən Daxili İşlər Nazirliyinin rəsmi saytı və sosial şəbəkələrdəki səhifələrində verilmiş elana uyğun olaraq Nazirliyə onlayn qaydada müraciət etmiş gənclərdən daha hazırlıqlı olan 193 nəfər seçilməli və növbəti mərhələsinə buraxılıb ki, onlardan da 53 nəfəri Vətən müharibəsinin iştirakçısı olub.

Nazir daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul ediləcək gənclərə fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb və tövsiyələrini verib.

Çavuşoğlu: "Bəzi ölkələrdə ərzaq böhranı başlayıb"

Ukrayna ətrafındakı vəziyyət dünyanı ərzaq böhranı riski ilə qarşı-qarşıya qoyub, bəzi ölkələrdə bu proses artıq başlayıb.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu bildirib.

"Əvvəllər Yaxın Şərqdəki münaqişələrdən danışırıqsa, indi bu, Avropanın mərkəzindədir. Bir tərəfdən insan dramları, digər tərəfdən enerji qiymətlərinin artması. Dünya ərzaq böhranı riski ilə üz-üzədə. Bəzi ölkələrdə bu proses artıq başlayıb, aclıqla üzlaşmə riski var", - Çavuşoğlu Eskişehirdəki Osmangazi Universitetində tələbələr qarşısında çıxış edərkən deyib.

İyun ayında bayramlarla əlaqədar qeyri-ış günləri məlum oldu

İyun ayında bayramlarla əlaqədar qeyri-ış günləri məlum olub.

Adalet.az xəbər verir ki, iyunun 15-i Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günü, iyun ayının 26-sı isə Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri günüdür.

İyunun 26-sı bazar gününə təsadüf etdiyi üçün Əmək Məcəlləsinə əsasən iş və istirahət günlərinin yeri dəyişdiriləcək, 27 iyun qeyri-ış günü olacaq.

Beləliklə, iyunun ayının 15-i və 27-si bayramlarla əlaqədar qeyri-ış günlərindədir.

Ermonistan tərəfi dövlət sərhədində vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışır

İyunun 2-si axşam saatlarından iyunun 3-ü gecə saatlarındakı Ermonistan silahlı qüvvələrinin bölmələri dövlət sərhədinin Başarkeçər rayonunun Yuxarı və Aşağı Şorca yaşayış məntəqələrini istiqamətindən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun Zaylık və Yellicə yaşayış məntəqələrini istiqamətində yerləşən mövqelərini qumbaraatan və iri çaplı silahlardan da istifadə etməklə növbəti dəfə ата-şə tutub.

Müdafiə Nazirliyindən Adalet.az-a verilən məlumata görə, ordumuzun bölmələri tərəfindən dərhal cavab tədbirləri görüldü. Şəxsi heyət və texnika baxımından itkimiz yoxdur. "Hazırda bütün istiqamətlərdə vəziyyət bölmələrimizin tam nəzarəti altındadır. Ermonistan tərəfi öz ictimaiyyətinin diqqətini daxilə dəvət edərək prosedurları yayındırmaq məqsədilə iri-çaplı silahlardan istifadə edərək dövlət sərhədində vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışır. Bildiririk ki, qarşı tərəfin törətdiyi təxribatların nəticələrinə görə bütün məsuliyyət bu ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür", - deyərək məlumatda qeyd olunub.

Vasif Talibov onları təltif etdi

Naxçıvanda 3 nəfər "Rəşadətli əməyə görə" nişanı ilə təltif edilib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibov sərəncam imzalayıb.

Sərəncamla, Həsənov Elmar Əbülfəz oğlu, Məmmədov Elmir Əhliman oğlu və Sadiqov Elməddin Kamil oğlu Naxçıvan Muxtar Respublikasında müli əvəzləşmə sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə "Rəşadətli əməyə görə" nişanı ilə təltif ediliblər.

Azərbaycan sərhədini pozmağa cəhd edən şəxslər saxlanılıb

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) tərəfindən dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təmin edilməsi sahəsində fəaliyyətlər davam etdirilir.

DSX-dən Adalet.az-a bildirilib ki, may ayının 31-də saat 03:10 radələrində Ağstafa rayonunun Sadiqlı kəndi ərazisində yerləşən sərhəd zəstəvasının xidməti sahəsində sərhəd naryadı tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Gürcüstan istiqamətində dövlət sərhədinin pozulmasına dəlalət edən əlamətlər aşkar edilmiş, sərhəd zəstəvası dərhal "Silaha" komandası ilə qaldırılmış, ərazi qapadılmışdır.

Hayata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərən 5-i azyaşlı olmaqla, 6 nəfər Azərbaycan Respublikası vətəndaşı saxlanılmışdır. Araşdırma zamanı onların Gürcüstan ərazisində dölənmə məqsədilə dövlət sərhədindən qanunsuz keçməyə cəhd göstərdikləri müəyyən edilmişdir.

Ötən müddətdə bu kateqoriyadan olan şəxslər barəsində dövlət sərhədinin qanunsuz olaraq keçməsinə görə cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaq aparılmış, azyaşlılar aidiyyəti üzrə icra hakimiyyəti yanına yetkinlik yaşına çatmayanların hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyaya və ya komissiyanın iştirakı ilə müvafiq aktla valideynlərinə təhvil verilmişdir. Dövlət sərhədinin qanunsuz keçilməsinin cinayət tərkibli əməl olması, uşaq əməyinin istismarı və azyaşlıların avaraçılığa cəlb edilməsinə görə hüquqi məsuliyyət daşımaları, eləcə də azyaşlı uşaqların gecə vaxtı, vəhşi heyvanların olduğu ərazilərdən keçirilməsinin onların həyatlarına təhlükə, emosional-psixoloji durumlarına sarsıntı olması barədə valideynlərlə dafələrlə izahedici söhbətlərin aparılmasına baxmayaraq, bu kimi cəhdlərin təkrarən baş verməsi müşahidə olunur.

Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən aidiyyəti dövlət qurumları ilə birlikdə bu kateqoriyadan olan şəxslər pozucularının dövlət sərhədini pozma cəhdlərinin qarşısının alınması üzrə tədbirlər davam etdirilir.

Bu bir xalq qəzetidi

ƏDALƏT

www.adalet.az

Qurucusu:
Adil Minbaşıyev

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 26 (5963) 4 iyun 2022-ci il

Qiyməti 30 qəpik

Milli Məclisin növbədənənar sessiyası keçiriləcək

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri Sahibə Qafarova 77 deputatın tələbi ilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 88-ci maddəsinin II hissəsinə əsasən, 2022-ci il iyunun 1-dən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin növbədənənar sessiyasının çağırılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin Adalet.az-a verilən məlumatına görə, sərəncamda bildirilir ki, növbədənənar sessiyasının gündəliyinə daxil edilmiş məsələlər bitdikdən sonra Milli Məclisin növbədənənar sessiyası işini bitirmiş hesab edilir.

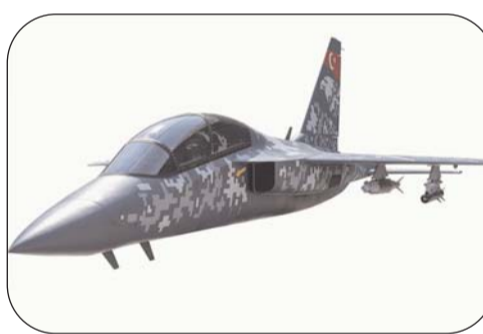

Türkiyənin "Hürkuş" təlim təyyarəsi Azərbaycana təklif olunub

Türkiyənin hərbi təlim və yüngül qırıcı təyyarəsi "Hürkuş" Azərbaycana təklif olunub.

Adalet.az-ın Anadolu agentliyinə istinadən verdiyi xəbərə görə, "Türk Havaçılıq və Kosmik Sənaye" şirkətinin (TUSAŞ) baş direktoru Temel Kotil bildirib ki, "Hürkuş"-un ixracatına başlayıblar, bu il üçün sifarişləri var.

"Hürkuş" təlim təyyarəsinin bir çox üstün xüsusiyyətləri olduğunu vurğulayan TUSAŞ baş direktoru deyib ki, Azərbaycanın da bu təlim təyyarəsini almasını istəyirlər: "Azərbaycanın hələlik sifariş yoxdur, ancaq olmasını gözləyirik. Belə sifariş olsa, çox yaxşı olar. Bizə sifariş verənlərə tək təlim təyyarəsi vermirik, eyni zamanda onlar üçün bu sahədə mütəxəssislər yetişdiririk. Məsələn, Nigeriya üçün belə mütəxəssislər yetişdiririk, bununla bağlı həmin ölkədə ofis açmışıq".

Türkiyə Litvaya "Bayraktar" satacaq

Türkiyənin Litvaya "Bayraktar TB2" zərbə pilotsuz uçuş aparatları (PUA) satması ilə bağlı razılıq əldə olub.

Adalet.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, iki ölkənin nümayəndələri Ankarada bir araya gəliblər və Litvaya "Bayraktar TB2" zərbə PUA-ları satmağa icazə verən sənədi imzalayıblar. Türkiyə silahlarının öldü edilməsinə dair niyyət protokolu müdafiə nazirinin müavini Vilüs Semeşko və Türkiyə Müdafiə Sənayesi Komitəsinin sədri İsmail Demir imzalayıblar.

Türkiyə Suriyada xüsusi əməliyyata başlayıb

Türkiyə Suriyada xüsusi əməliyyata başlayıb.

Bu barədə dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğan bəyan edib. O, Türkiyənin Suriyada 30 kilometrlik "təhlükəsizlik zonası" yaratmaq planlarını açıqlayıb. "(Suriya) 30 kilometr dərinlikdə təhlükəsiz zona yaratmaq qərarımızın yeni mərhələsinə qədəm qoyuruq. Menbiç və Tel-Rifaf şəhərlərini terrorçulardan təmizləyirik", - deyərək bildirib.

Polis şöbəsində döyülərək öldürüldüyü deyilən şəxslə bağlı iddialara rəsmi cavab

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olan Yarımlı rayon sakini Rövşən Əliyev iyunun 1-də saxlanıldıqdan sonra həkimlərin sayına baxmayaraq, ürək tutmasından vəfat edib.

Bununla bağlı DİN Mətbuat Xidmətinin KİV və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polis mayoru Elşad Hacıyev məlumat verib.

O bildirib ki, ölüm faktı ilə əlaqədar məhkəmə-tibb ekspertizası təyin edilib: "Ekspertlərin, prokurorluq əməkdaşlarının və mərhumun yaxın qohumlarının iştirakı ilə meyitə baxış olub. İlk xarici müayinə zamanı meyit üzərində həyat üçün təhlükəli olan hər hansı zədələnmələr müşahidə olunmayıb. Lakin bu gün bəzi sosial şəbəkə istifadəçiləri mərhumun fotosunu yayaraq guya onun fiziki işğencələr nəticəsində öldüyünü iddia edirlər. Bununla əlaqədar bildirməyə, ölüm şəxsinin meyiti üzərində olan xəsarətlər döyülmə əlaməti deyil. Həyat üçün təhlükəli olan zədələnmələr bədən xəsarəti, xəstəlik və ya patoloji vəziyyət halında ola bilər. Məsələn olaraq, yayılan fotolardan aydın görünür ki, meyit üzərində həyat üçün təhlükəli olan xəsarətlər yoxdur, yəni bu, ölümə səbəb olan hal deyil. Faktla əlaqədar hazırda Baş Prokurorluqda cinayət işi qaldırılıb, istintaq tədbirləri davam etdirilir".

Rusiyadan ABŞ və Ukraynaya xəbərdarlıq

Rusiya Prezidentinin sözcüsü Dmiri Peskov Ukrayna və ABŞ-a xəbərdarlıq edib.

Adalet.az TASS-a istinadən xəbər verir ki, o, bu barədə jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

"Ukraynanın xarici silahlardan istifadə etmək cəhdləri vəziyyəti xeyli pisləşdirəcək. Bu, tamamilə arzuolunmaz sənədir. Ukrayna ən müasir silahlarla təmin edilir. Mən bu silahların bizim ərazimizə qarşı istifadəsinin hansı nəticələrə səbəb olacağından danışmaq istəmirəm. Bu, durumu əhəmiyyətli dərəcədə əlverişsiz istiqamətə doğru dəyişəcək", - o deyib.

D.Peskov bildirib ki, Qərbin daha müasir silahların Kiyevə tədarüki Ukraynanın durumunu daha da ağırlaşdıracaq, lakin Rusiyanın xüsusi əməliyyatına təsir etməyəcək.

Bakıda hosteldə əcnəbinin başına oyun açdılar

Bakıda hosteldə əcnəbi vətəndaşın çantasından 6 min dollar oğurlanıb.

Bu barədə Adalet.az-a Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, Səbail Rayon Polis İdarəsinin 39-cu Polis Bölməsinə rayon ərazisindəki hostellərin birində əcnəbi vətəndaşın çantasından 6 000 ABŞ dollarının oğurlanması barədə müraciət daxil olub. Polis əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbirləri nəticəsində oğurluğu törətmiş şəxslərin başına oyun açılıb. Əvvəllər də oğurluğa görə məhkum olunmuş O.Abdullayev müəyyən edilərək saxlanılıb. Araşdırma aparılır.

Ata 35 yaşlı qızını öldürdü

İyunun 3-ü saat 12 radələrində Abşeron rayon sakini 1987-ci il təvəllüdü Jale Davudovanın öldürülməsi barədə rayon prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Abşeron rayon prokurorluğundan Adalet.az-a verilən məlumata görə, aparılmış araşdırmalarla zərərçəkmişin atası 1964-cü il təvəllüdü İltixar Davudovun şəxsi münasibətlər zəminində aralarında yaranmış mübahisə zamanı bıçaqla xəsarətlər yetirərək Jale Davudovanı qəsdən öldürməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Faktla bağlı Abşeron rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. İltixar Davudov şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb edilib. Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Qırğızistan-Tacikistan sərhədində gərginlik

Qırğızistan və Tacikistan sərhədində atışma olub, tacik hərbiçiləri miniaturlardan istifadə ediblər.

Bu barədə Qırğızistan Milli Təhlükəsizlik Dövlət Komitəsinin sərhəd xidmətindən bildirilib. Məlumatla görə, tacik hərbiçiləri qanuni olaraq şərti sərhəd xəttini keçərək Qırğızistanın Batken rayonunun Bulakbaşı ərazisinə daxil olublar. Qırğız hərbiçiləri onlardan ərazini tərk etmək tələblərinə isə qarşı tərəf məhəl qoymayıb və atışmaçı. Nəticədə atışma başlayıb. İlk məlumata görə, Qırğızistan tərəfindən ölen və ya xəsarət alan yoxdur.

Tərəflər arasında telefon danışıqları aparılıb, lakin əldə olunan razılıqlara baxmayaraq, atışma davam edib. Məlumatda o da bildirilir ki, Tacikistan tərəfi sərhəd xəttinə ağır hərbi texnika cəlb edib. Tacikistan hökuməti insidentlə bağlı hələlik şərh verməyib.

Azov dənizində balıq və delfinlərin kütləvi ölümü başladı

Azov dənizinin sularında balıq və delfinlərin kütləvi ölümü qeydə alınıb. Temperatur və mövsüm nəzərə alınırsa, bu vəziyyət suda xəstəliyin əlaməti ola bilər.

Bu barədə Mariupol merinin müşaviri Petr Andryuşenko öz "Telegram" kanalında bildirib. Onun sözlərinə görə, Azov dənizində balıqların kütləvi ölümü iyulda anomali istilər zamanı tez-tez baş verir, lakin iyunun əvvəli üçün bu vəziyyət xarakterik deyil. Bu baxımdan Andryuşenko hesab edir ki, dənizdəki vəziyyət, temperatur da nəzərə alınaraq, suda xəstəliyin göstəricisi ola bilər.

Aqil ABBAS aqilabbas@rambler.ru

QOY HƏMİŞƏ GÜNƏŞ OLSUN!

Uşaq vaxtı ən sevdiyim məhni idi, özü də uşaqlar oxuyardı. Amma rus dilində.

Qoy həmişə günəş olsun,
Qoy həmişə səma olsun,
Qoy həmişə anam olsun,
Mən də olum həmişə...

İndi çoxdandı bu məhniyi eşitməyə. Heç deyən ruslar da oxumur. Görünür hiss ediblər ki, bu məhni elə uşaqların arzusu olaraq qalıb.

Qoy həmişə günəş olsun!
Günəş olub, amma uşaqları qızdırma bilməyib. Günəşin qabağını kəsiblər uşaqlara bu məhniyi oxudular.

Qırıcı təyyarələrlə, bombardmançı təyyarələrlə, uzaqyuran raketlərlə, "Orad"larla, "İsgəndər"lərlə, day nə bilim hansı şeytan əməllərlə. Məmməd Arızın sözləri ilə desək, günəşi uşaqlardan oğurlayıblar.

Qoy həmişə səma olsun!

Bax: səh.2

Bir gün bir restorana kişi gəlir. Qarsona deyir: "Bəs sizin soyuq çayınız var? Qarson deyir yox."

Kişi çıxır gedir. Hər gün bu hadisə 4-5 dəfə təkrar olur. Axırı qarson bezir restorana sahibinə məsələni danışır. O da deyir:

günün lətifəsi

ki, çayı qoy demlənsin, sonra qoy soyuducuya, gələndə o kişiye ver içsin.

Qarson belə də edir. Elə həmin gün kişi gəlir, deyir: bala soyuq çayın var?

Qarson yekə-yekə deyir: "Kişi deyir on da qoy insin, gətir içək."

Mərkəzi Bankın bu səlahiyyəti Nazirlər Kabinetinə verilib

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının səlahiyyəti əzəldilib.

Bu barədə məlumat Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərmanında əksini tapıb.

Fərmana əsasən, Azərbaycan Respublikasının İqtisadi Şurası fəaliyyətinin təşkil məqsədilə yaradılan Şuranın Katibliyinin funksiyasının həyata keçirilməsi Nazirlər Kabinetinə həvalə olunub. Nazirlər Kabineti Şuranın Katibliyinin tərkibini müəyyən edəcək.

Bu vaxta qədər həmin səlahiyyətlər Mərkəzi Bankda idi.

Bayden İlham Əliyevə məktub göndərdi

Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Cozef Bayden Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə məktub ünvanlayıb.

Adalet.az xəbər verir ki, məktubda deyilir: "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-əliləri cənab İlham Əliyevə Hörmətli cənab Prezident.

Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycan Respublikası arasında qurulmuş 30 illik diplomatik münasibətlər dövründə biz transmilli təhlükələrlə mübarizə, enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi, iktirafli ticarət və səmərəli təşviqi məsələlərində güclü tərəfdaş olmuşuq. Bakıda Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinin ev sahibliyi etdiyiniz vaxtda Sizi əmin etmək istəyirəm ki, Amerika Birləşmiş Ştatları Azərbaycanı sadıq tərəfdaş olmağa davam edir.

Bütün dünyada enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm döndür nöqtəsini yaşadığımız bir dövrdə biz həm də təmiz enerjiyə keçidə bağlı uzunmüddətli öhdəliklərimizi təmin etmək məqsədilə zaruri investisiya və dəyişikliklər edirik. Enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı məqsədlərimizə çatmaq üçün şəxələndirmə heç vaxt olmadıqı qədər əhəmiyyətlidir və Azərbaycan bu məqsədə nail olmaq üçün regional səylərdə əsas rol oynayır. Azərbaycan həm də regional və global bazarların sabitləşdirməsi baxımından trans-Xəzər əməkdaşlığının nəhəng potensialının reallaşdırılmasında mühüm əhəmiyyətli malikdir. Eyni zamanda, Azərbaycan Cənub Qaz Dəhlizi vasitəsilə və Ukrayna üçün mühüm olan yanancağı təchiz etməklə də Avropanın enerji təhlükəsizliyinin sabitləşdirilməsinə kömək etməkdə həlledici rol oynayır.

Mən Azərbaycanın tam potensialına nail olunması, o cümlədən şəxələndirilmiş iqtisadiyyatın təşviqi, bərpə olunan enerji mənbələrinə investisiyaların yatırılması ilə iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə global məqsədlərə töhfənin verilməsi, qanunun aliliyi və hesabətliyin möhkəmləndirilməsi, Azərbaycan xalqının yaşayış standartlarının yüksəldilməsi istiqamətində Sizin davamlı addımlarınızı alqışlayıram. Amerika Birləşmiş Ştatları bizim davamlı tərəfdaşlıq və əməkdaşlığımıza sadıqdır".

İsrail lideri Prezident İlham Əliyevi təbrik edib

İsrail Dövlətinin Prezidenti İsxak Hersoqdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu gölib.

Məktubda deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Azərbaycanın Müstəqillik Günü münasibətilə İsrail Dövləti və xalqı adından ən səmimi təbriklərimi qəbul etməyinizi xahiş edirəm. Bu şəərəfli bayram günündə Sizə və Azərbaycan xalqına möhkəm cansəğəliyi, sülh və firavanlıq arzulayıram.

Ötən həftə baş tutan səmimi və səmərəli söhbətimizdən çox sevindim. Bu cür təmaslar əlaqələrimizin sıx olduğunu və inkişaf etdiyini göstərir. Firsətdən istifadə edərək, müzakirələrimizi davam etdirmək üçün Sizi rəsmi olaraq İsrailə səfərə dəvət etmək istədim. Sizi İsraildə qəbul etmək əsl şərəf olardı. Ümid edirəm ki, belə bir səfər İsraildə səfərinizin açılması üçün də bir fürsət ola bilər.

Ölkələrimiz xalqlarımız arasında sıx əlaqələrə əsaslanan tarixi tələmlə malikdir. Azərbaycan sabitlik əsədilər və əsrler boyu yəhudi xalqı üçün isti, qonaqpərvər və təhlükəsiz bir ev olmuşdur.

Burada, İsraildə Azərbaycan əsilli vətəndaşlar cəmiyyətimizə böyük töhfələr verirlər və onlar milli rəngarəngliyimizin mühüm hissəsidir. Bu iki icma xalqlarımız arasında canlı körpü rolunu oynayır, iktirafli əlaqələrimizi daha da gücləndirir.

Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə bir daha təbriklərimi çatdırıram. Xalqlarımızın qeyd edəcəkləri əlamətdar günlərin yaradacağı fürsətləri səbirsizliklə gözləyirəm".

Cahit Bağcı: "Kəlbəcərə səfər etmək arzusunun həyata keçməsindən şadam"

"Kəlbəcərə səfər etmək mənim çoxdankı arzumd idi. Belə bir imkan yaratdığına görə, Azərbaycan Prezidentinin minnətdarlığımı bildirirəm".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağcı jurnalistlərə bildirib.

"Başqa ərazilərdə olduğu kimi, Kəlbəcərə də valdalizm və dağıntıların şahidi olduq. Tuneldəki qətləmə xüsusilə təsir etdi.

Çoxları bu faciə barədə məlumatsızdır. Allaha şükür ki, burada Azərbaycanın ümumiyyətlə bayrağı dalğalanır", - o deyib. Türkiyəli səfir məcburi köçkünlərin təzliklə Kəlbəcəre qayıdacağına ümidvar olduğunu söyləyib.

Xatırladaq ki, Azərbaycan akkreditə olunmuş diplomatik korpus nümayəndələrinin Kəlbəcər rayonuna səfəri başlayıb. Səfərdə 50-dən çox ölkə və 10 beynəlxalq təşkilatı təmsil edən 80-dən çox diplomat və hərbi atəşə iştirak edir.

İlham Əliyev: "Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır"

Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində 27-ci Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinin 1 iyun tarixində rəsmi açılış mərasimi keçirilib. Sərgidə iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bildiriş ki, Azərbaycan müstəqillik illərində öz enerji təhlükəsizliyinə sərməyə yatırır, daxili bazarla tələbatları tam təmin edib və sayı artan ölkələrin enerji təhlükəsizliyində get-gedə daha mühüm rol oynamağa çalışır: "Xəzər Neft və Qaz Sərgisi təşkilatçılarının rolu haqqətən çox vacib idi ki, diqqəti və sərməyələri cəlb etmək mümkün olsun. Bu konfransın keçirildiyi ilk ildən etibarən Azərbaycan özünün dünyaya açıq olduğunu elan etdi.

Ötən əsrin sonunda Azərbaycandan Gürcüstanın Qara dənizdəki Supsa limanına gedən birinci neft boru kəmərinin açılışı baş tutdu. Bunun sayəsində Azərbaycan ixracına başlaya bildi və bir çox ölkələrin tələbatlarını təmin etdi. Eyni zamanda, ölkəmiz tərəfdaşlara birgə qaz yataqlarının, xüsusən də dünyada ən iri qaz yataqlarından biri sayılan "Şahdəniz" yatağının kəşfiyyatına başladı. 2006-cı ildə Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin tikintisi başa çatdı. Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Azərbaycanın bütün digər enerjiyinin neq oluması infrastrukturunu hər hansı fasilə olmadan istismar etdirir. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəməri istismara verildi, Azərbaycan qazı, ilk dəfə olaraq, Türkiyənin və Gürcüstanın regional bazarlarına neq olunmağa başladı".

Prəzident qeyd etdi ki, Avropa qitəsində təbii sərvətlərimizlə bağlı fəaliyyətimizin genişləndirilməsi həm bizim, həm tərəfdaşlarımız üçün zəruridir. Cənub Qaz Dəhlizi fərhələne biləcəyimiz layihədir. Layihə "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağında hasilatı artırmağa imkan yaradır. Cəmi bir il beş aydır ki, Azərbaycan həmin tamamilə yeni müasir infrastrukturadan öz qaz ehtiyatlarını neqəldə istifadə edir. Ötən il Azərbaycan 22 milyard kubmetr təbii qaz ixrac etmişdir. Bu il gözlənilir ki, bu rəqəm 24 milyard kubmetr olacaqdır.

"Cənub Qaz Dəhlizinin icrası zaman Azərbaycan boru kəməri ərazisindən keçən ölkələrlə, eləcə də beynəlxalq maliyyə təsisatları, enerji şirkətləri, aparıcı ölkələrin hökumətləri və Avropa Komissiyası ilə çox sıx əməkdaşlıq əlaqələri qurub. Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının hər ilin fevralında Bakıda keçirilən illik toplantısı həmin komanda işinin bariz nümunəsidir. Bu il fevralın 4-də Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının illik toplantısı keçirildi. Həmin toplantıda, ölkəmiz tərəfdaşlarla birgə qaz yataqlarının, xüsusən də dünyada ən iri qaz yataqlarından biri sayılan "Şahdəniz" yatağının kəşfiyyatına başladı. 2006-cı ildə Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin tikintisi başa çatdı. Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Azərbaycanın bütün digər enerjiyinin neq oluması infrastrukturunu hər hansı fasilə olmadan istismar etdirir. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəməri istismara verildi, Azərbaycan qazı, ilk dəfə olaraq, Türkiyənin və Gürcüstanın regional bazarlarına neq olunmağa başladı".

"Biz danışıqlara başlamalı və onları sürətləndirməliyik. Biz ənənəvi tərəfdaşlar və sərməyədarla, eləcə də enerji şirkətləri ilə çalışmalıyıq ki, hasilat artsin. Həmçinin biz mövcud qurğuları genişləndirməliyik. "Birləşmiş Ştatlar və Birləşmiş Krallıq Azərbaycanın enerji siyasətini hər zaman dəstəkləyib. Böyük dəstəklənəcəsinde effektiv nailiyyətlər əldə olunub. Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, Asiyanın infrastruktur və investisiya Bankı Cənub Qaz Dəhlizinin maliyyələşməsində iştirak etmişlər.

Azərbaycan və Avropa Komissiyası arasında məhsuldar əməkdaşlıq əlaqələri mövcuddur.

Komissiya "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin icrasında vacib rol oynayıb və gələcək planlarımızın reallaşdırılmasında da mühüm rol oynayacaqdır. Bununla yanaşı, elektrik enerjisi, bərpaolunan enerji, hidrogen və enerjinin

vacib tranzit imkanlarını təqdim edir. Bu potensialdan da maksimum dərəcədə istifadə oluna bilər. Təəssüf ki, bu gündəki bu potensialdan tam istifadə edilməyib. Azərbaycanın mühüm tranzit ölkəsi qismində potensialı təchizatçılar tərəfindən düzgün qiymətləndirilməmişdir. Azərbaycanın şəxələndirilmiş ixrac marşrutları var. Müxtəlif istiqamətə uzanan 3 neft boru kəməri və 4 qaz boru kəməri mövcuddur. Elektrik enerjisi xətləri gəldikdə isə Azərbaycan 4 qonşu ölkəyə elektrik enerjisi ixrac edir və Avropaya elektrik enerjisi ixrac etməyi planlaşdırır.

Azərbaycan zəruri infrastruktur malikdir. Dəniz limanı, bütün istiqamətlərə bizi birləşdirən dəmir yolu, avtomobil yolları və hava limanları mövcuddur. Azad olunmuş ərazilərdə üç yeni hava limanı olacaqdır. Onlardan biri artıq istifadə verilib. Azərbaycan 9 beynəlxalq hava limanına sahib olacaqdır.

SOCAR və BP strateji tərəfdaşdır. Azərbaycan üçün neft və qaz sahəsində BP strateji tərəfdaş və aparıcı investordur. Hazırda SOCAR və BP azad olunmuş Cəbrayıl rayonunda 200 meqavattın artıq gücə malik elektrik enerjisi stansiyasının inşasını müzakirə edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti enerji layihələrinin daxili inkişafımız üçün də çox əhəmiyyətli olduğunu bildirdi:

"Enerji amili, enerji diplomatiyası və bütün layihələr ölkəmizin iqtisadi potensialını gücləndirir. Neft-qaz sektorunda əldə edilən gəlirlər iqtisadiyyatımızın qeyri-neft sektoruna yönəldir. Bu il ümumi daxili məhsul 7.2 faiz artıb. Qeyri-neft sektorunda artım 11.5 faiz, qeyri-neft sənayesində artım 15 faizdən artıq olub. Xarici borcumuzun aşağı səviyyədə olması - ümumi daxili məhsulun yalnız 12.5 faizini təşkil etməsi müntib iqtisadi şərait yaradır. Azərbaycanın xarici borcunun ümumi daxili məhsulun 10 faizi səviyyəsinə salmaq niyyətindəyik".

Hazırladı: Mehriban Cəfərova

10 generalı öldürülən, 1 generalı isə itən Rusiya ordusu: İtkilərin qorxunc siyahısı

Əvvəlcə Rusiyanın Ukraynaya hücumlarında nələ itirdiyini sizə çatdırım ki, Rusiyanın itki miqyasının necə qorxunc olduğunu deyə bilərsiniz. Deməli Ukrayna Baş Qərargahının sosial şəbəkə hesabında yayılan məlumata görə, müharibənin 97-ci günü Rusiya ordusu əsaslı şəkildə uğursuzluğa uğrayıb.

Bildirilib ki, Rusiya indiyə qədər 30 500 hərbi, 1358 ədəd tank, 3302 ədəd zirehli döyüş maşını, 649 ədəd artilleriya sistemi, 207 ədəd RYAS (reaktiv yayılm atəş sistemi), 93 hava hücumundan müdafiə sistemi, 208 ədəd hərbi toyayra, 174 ədəd helikopter, 2275 ədəd avtomobil texnikası, 13 ədəd gəmi/kater, 76 ədəd yanancaq sistemi, 515 ədəd PUA, 48 ədəd xüsusi texnika, 120 qanadı kəf tirib.

Adalet.az Rusiya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Rusiya Ukraynaya hücum edəndən 10 general müharibədə həyatını itirib. Arşadın məlumatına görə bunlar:

General-mayor Maqomed Tuşayev general-mayor Vitali Gerasimov, General-mayor Andrey Kolesnikov, general-mayor Andrey Suxovetski, general-mayor Kanamat Botaşev, general-mayor Andrey Simonov, general-mayor Oleq Mityaev, general-mayor Vladimir Frolov, general-leytenant Andrey Mordviçev, general-leytenant Yakov Rezantsevdir.

Bir generalın bir ordu üçün nə qədər əhəmiyyətli kəsb etdiyini bildirmək üçün bu məlumatı nəzərinizə çatdırıram: General-polkovnikdən sonra və marşala qədər quru və hava qüvvələrində yüksək rütbəli zabitlərə verilən hərbi rütbədir. Donanmadakı ekvivalenti "admiral"dır. Müraçiat edərkən yalnız general-leytenantla

qalıb gələn generalara verilən tituldur.

Bununla birlikdə, hərbi vəzifələrdən əlavə təşkilati vəzifələrə təyinatlarla əlaqədar olaraq hər bir Briqadir bir briqada komandiri və ya hər general-mayor bir diviziya komandiri deyildir. Məsələn, Baş Qərargahın Rabito İdarəsi Qoragahının rəhbəri kimi fəaliyyət göstərən bir general-mayora tabe olan diviziya yoxdur.

Ən az 25 illik hərbi xidmətin sonunda general olmaq mümkün olduğunu düşünsək o zaman belə çıxır ki, Rusiya ordusu sözün həqiqi mənasında böyük itkilərə qarşı qarsıyadır.

Qeyd edək ki, hazırda dünya mediasında Rusiyanın Ukraynadakı əməliyyatlarını komandiri, "Holob qossabı" ləqəbli general Aleksandr Dvornikov yoxa çıxmış gəndəm olub.

General Aleksandr Dvornikovu dünya ictimaiyyəti Ukraynada 52 nəfərin öldüyü qanlı Kramatorsk hücumunun əmrini verməsi ilə tanıdı.

Əntiqə Rəşid

Consondan Putinə növbəti gözdağı

Danılmaz faktıdır ki, Böyük Britaniya hökuməti Ukraynaya hərbi, iqtisadi və humanitar kömək edən ölkələrin önündə gəlir. B. Britaniya hökumətinin həmin dəstəklərdən ən gənəmi olanlarının bir neçəsini sizə xatırladıq:

1. Ukraynaya dəstək olaraq Böyük Britaniyanın Hərbi-Dəniz Donanmasının eskadriya gəmisi və sualtı fregat gəmisi may ayında Qara dənizə daxil oldu.

2. Britaniya Ukraynaya 300 milyon funt-sterling dəyərində əlavə hərbi yardım göndərib. Bura elektron avadanlıqlar, GPS və geocə görmə cihazları daxildir.

3. Böyük Britaniya yüksək sürətli "Starstreak"ləri Ukraynaya təhvil verib. Bu sistemlər Ukrayna qüvvələrinə smalarını daha yaxşı qorumağa imkan verir və 5 km-ə qədər yüksəklikdəki hava hədəflərini vura bilir"

4. Britaniya Ukraynaya dəstək üçün 5 milyon funt sterling köçürüb. Rusiya ilə müharibə başlayandan hərbi xarici xeyriyyəçilərdən xarici valyutada bir ödənişdə Ukrayna Silahlı Qüvvələrinə dəstək üçün köçürülən ən böyük məbləğdir.

5. Böyük Britaniyadan Ukraynaya 6 min raket və 25 milyon funt sterling, daha sonar 1,3 milyon avro (1,6 milyard dollar) göndərdi.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Böyük Britaniya Rusiyaya qarşı müqavimətdə Ukraynanı ən çox dəstəkləyən əsas ölkələrdən biridir.

Britaniya hökuməti indiyədək Ukraynaya tank əleyhinə raketlər, hava hücumundan müdafiə sistemləri və digər silahlar göndərib.

Qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl Böyük Britaniyanın Baş naziri Boris Conson Ukraynada son vəzifəyi şərh edərkən, açıqlayıb ki, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ukraynada təcridən və asta-asta da olsa, nəzarətdə qorunmaq tələqqinə nail olmağa davam edir. Britaniyanın hökumət başçısı əlavə edib ki, qeyd etdiyimiz məqamı nəzərə alaraq Böyük Britaniya və müttəfiqləri Ukraynaya hərbi dəstək verməlidirlər.

Əntiqə Rəşid

Aqil ABBAS

QOY HƏMİŞƏ GÜNƏŞ OLSUN!

Uşaq vaxtı ən sevdiyim mahnı idi, özü də uşaqlar oxuyardı. Amma rus dilində.

Qoy həmişə günəş olsun, Qoy həmişə səma olsun, Qoy həmişə anam olsun, Mən də olum həmişə...

İndi çoxdandı bu mahnıyı eşitməmişəm. Heç deyərsən ruslar da oxumur. Görünür hiss edəblər ki, bu mahnı elə uşaqların arzusu olaraq qalıb.

Qoy həmişə günəş olsun! Günəş olub, amma uşaqları qızdırma bilməyib. Günəşin qabağın kəsiblər uşaqlara bu mahnıyı oxudular. Ürəci təyyarələrlə, bombardmançı təyyarələrlə, uzaqvuran raketlərlə, "Qrad"larla, "İsgəndər"lərlə, day nə bilim hansı şeytan amallarla. Məmməd Arzın sözləri ilə desək, günəşi uşaqlardan oğurlayıblar.

Qoy həmişə səma olsun! Yeni aydın bir səma - müharibəsiz. Amma gözələrin açılacaq müharibə gözləyib, qan-qada gözləyib. Daxili yoxdu Əfqanıstanda, Suriyada, İraqda, Yomandəmi, Ukraynada, Qarabağda. Və bu dünya yaranandan müharibəsiz bir günə olmayıb.

Qoy həmişə anam olsun! Bu müharibələr uşaqları anasız qoyub. Saylarda bir şəkli görmüşəm, uşaq ölmüş anasının döşünü əmir. Dəhşətdi. Və bir şəkli də vardı, bir tənəci uşaq, acından dərisi sümüyünə yapışmış, ölməyə ayaq...

ğında qarıl da qonub yannı, uşağın ölməsini gözləyir. Bir namusuz fotoqraf da o qarıl qovmaq, uşağa bir damcı su vermək, bir tikə çörək vermək əvəzinə şəkli çəkib paylaşır. Amma o uşağa dəhşətli yaşadınları uşaqları hər cür nemətin içində böyüyürlər. Amma böyüyəndən sonra da atalarının xirdəyindən yapışmış nənəni soruşurlar ki, uşaqların bu dəhşətli niyə yaşadığını, əksinə, daha dəhşətli silahlar hazırlayırlar, başqa millətlərin, daha daqıq desək, kasıb millətlərin uşaqlarını anasız qoymaq üçün.

Mən də olum həmişə! Həmişə ola bilmir. Çünki onların həmişə olmaları öz əllərində deyil. "Vor zakon" ölkələrin "vor zakon" liderlərinin, "vor zakon" generallarının əllərindədir.

İndi bu mahnıyı oxumurlar. Balkə oxuyublar, mən eşitməmişəm. Bu mahnıyı oxuyan uşaqların günəşi Birinci Qarabağ savaşında söndürüldü. Bu mahnıyı oxuyan uşaqların səması Birinci Qarabağ savaşında qaraldı. Bu mahnıyı oxuyan uşaqların anaları Birinci Qarabağ savaşında öldürüldü. Bu mahnıyı oxuyan uşaqların özləri analarının gözünü qabağında öldürüldü, başları süngüyə keçirildi.

Bu mahnıyı oxuyan uşaqların özləri səmanın aydın olması üçün bu torpağın, bu səmanın, bu günəşin uğrunda şəhid oldular, ya da bədənlərinin bir hissəsini itirdilər.

Amma ruhdan düşmədilər. Güllənin, "Qrad"ın, bombanın altında böyüdülər və getdilər günəşlərinin, aydın səmalarının, analarının və həmişə olmayan balaların qisasını almağa və aldılar. Uf demədən torpaq üçün, günəş üçün, analar, balalar üçün canlarından keçdilər, amma qisaslarını aldılar.

Onlar ölmədilər, şair Vaqif Bayatının təbircinə desək, su kimi çəkilib torpağa getdilər və indi çiçək olub, gül olub, ağac olub VƏ TƏNİ daha da gözəlləşdirdilər və bizə daha da sevirdilər. Bu gün 1 iyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi günüdür. Dünya-daki müdafiəsiz uşaqların müdafiə günü. Tanrı da müdafiəsiz uşaqları müdafiə edə bilmir. Dünyanı qana cəxələyənların əlində, əstəğ-fürullah, acı, qəh.

Firon Tanrıya ox atırdı, onlar Tanrıya raket atırdı. 44 günlük Zəfər müharibəsi bizim uşaqların üstünə günəş doğdurdur. Kaş Yer üzündəki bütün uşaqların üstünə günəş doğsun.

Qoy həmişə günəş olsun, Qoy həmişə səma olsun, Qoy həmişə anam olsun, Mən də olum həmişə...

Bu dünya dəyməz, bir uşağın göz yaşlarına!

İnstitut direktoru: "Mənə qara yaxmayın, yoxsa özümü öldürərəm"

"AMEA rəhbərliyi ilə görüşə bilmirəm. Necə olur ki, Hıyüq şəbəsini müdiri geniş ictimaiyyətə açıqlama verərək, Vaqif Abbasov və cinayət işi açıldığını deyir və bundan AMEA prezidentinin xəbəri olmur?"

"Report" xəbər verir ki, bunu AMEA-nın Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun baş direktoru Vaqif Abbasov akademikyanın Rəyasət Heyətinin xüsusi iclasında deyib.

O bildirib ki, rəhbərlik etdiyi institutun 552 əməkdaşı var və 11 ildə quruma 48 milyon pul ayrılıb: "Onun 36 milyonu əməkhaqqıdır. Bu pulun dörd-beş milyonunu yemək olar, ay akademiklik. Rəyasət Heyətində qərar çıxarılsın və yoxlamaların nəticələri ortaya qoyulsun".

V.Abbasov söyləyib ki, guya üç il əvvəl başqa bir institut üçün cihaz alınıb və Neft-Kimya Prosesləri İnstitutuna təqdim olunub: "2017, 2018 və 2019-cu illərdə Neft-Kimya Prosesləri institutu na bir dəne də unikal cihaz alınmayıb. Mən institut üçün lazımlı olmayan cihaz inventar kimi qəbul edib saxlaya bilmərəm. AMEA tarixində ədalətli təchizatçılara görə ödəniş ödəyən bir şəxs olub. O, Heydər Hüseynovdur, mən də ikincisi olaram. Mənə qara yaxmayın! İnstitutu düşmənmə olmağın".

Sonda baş direktor təklifə çıxış edib: "İnstitut direktorlarının Rəyasət Heyətinin iclaslarında iştirakı təmin edilsin. Rəyasət Heyətində iclas qapalı olmalıdır".

Qardaşlığımız xalqlarımız üçün əsas yol istiqamətidir

Xalqımız 28 may Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulmasının 104 ilini qeyd edir. Həmin ərəfədə paytaxtımız Bakı şəhərində "TEKNO-FEST AZƏRBAYCAN" Aerokosmik və texnologiya festivalı keçirildi. Festivalda Azərbaycan Cümhuriyyətinin Prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdöğan böyük nümayəndə heyəti və ailə üzvləri ilə birgə iştirak etdi.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qonaqları və festival iştirakçıları salamlayaraq bildirdi ki, "Yüz dörd il əvvəl müsəlman aləmində Azərbaycan xalqı ilk Xalq Cümhuriyyətini qurmuşdur. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ömrü uzun olmadı, iki ildən sonra süqut etdi və Azərbaycan öz müstəqilliyini itirdi. Yalnız 1990-cı illərin əvvəlində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bərpa edildi və 30 ildir Azərbaycan xalqı azad yaşayır".

Prezident 30 il ərzində qardaş Türkiyənin daim Azərbaycanın yanında olduğunu, 30 il ərzində bu dəstəyi, bu qardaşlıq dəstəyini hər zaman, bu gün də hiss etdiyimizi vurğulayaraq, bu gün Azərbaycanın yəni də bir yerdə olduğunu bildirdi: "Türkiyə - Azərbaycan qardaşlığı, birliyi xalqlarımız üçün əsas yol istiqamətidir. Azərbaycan və Türkiyə daim bir-birinə dəstək göstərirlər. Bizim ölkələr yaxşı günlərdə də, çətin günlərdə də hər zaman bir-birinin

yanındadır. Nə qədər Türkiyə və Azərbaycan bir yerdə inamla addımlasa, bölgəmizdə sülh və barış o qədər də möhkəm olacaqdır.

İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğanın müharibənin ilk saatlarında "Azərbaycan tek deyil, Türkiyə onun yanındadır" deməsi Azərbaycana əlavə güc verdi, ruh verdi, inam verdi. Azərbaycan xalqı bunu heç vaxt unutmayacaq.

Tariximizin ən önəmli anlarında biz bir yerdə idik. Bakının erməni işğalından azad edilməsinə həsr olunmuş hərbi paradada Türkiyə və Azərbaycan əsgərləri çiyin-çiyinə Azadlıq meydanına "Azərbaycan tek deyil, Türkiyə onun yanındadır" deməsi Azərbaycana əlavə güc verdi, ruh verdi, inam verdi. Azərbaycan xalqı bunu heç vaxt unutmayacaq.

Tariximizin ən önəmli anlarında biz bir yerdə idik. Bakının erməni işğalından azad edilməsinə həsr olunmuş hərbi paradada Türkiyə və Azərbaycan əsgərləri çiyin-çiyinə Azadlıq meydanına "Azərbaycan tek deyil, Türkiyə onun yanındadır" deməsi Azərbaycana əlavə güc verdi, ruh verdi, inam verdi. Azərbaycan xalqı bunu heç vaxt unutmayacaq.

Çıxışı zamanı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti bildirdi ki, Tarixi Şuşa Bəyannaməsini imzalayaraq Türkiyə və Azərbaycan rəsmən müttəfiqlik zirvəsinə ucaldı.

Bu müttəfiqlik özünü hər yerdə göstərir - siyasətdə, iqtisadi əlaqələrdə, enerji, nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsində, mədəniyyətdə, təhsildə, ordu quruculuğu istiqamətində. "Bundan sonra da Türkiyə və Azərbaycan yüksələn xətlə ancaq və ancaq irəliləyəcək. Azərbaycan və Türkiyə

beynəlxalq güc mərkəzləridir. Türkiyənin artan gücü Azərbaycanı gücləndirir və hər iki ölkə bir-birinə güc qataraq dünya miqyasında güc mərkəzinə çevrilir.

Azərbaycan xalqının və dövlətinin milli maraqları müdafiə olunmalı və Azərbaycanmüstəqil siyasət aparmalıdır.

Dünyaşöhrətli alim, Nobel mükafatı laureatı Əziz Səncər və "TEKNO-FEST"-in təşkilatçısı, İkinci Qarabağ savaşında öz sözlünü demiş məşhur "Bayraktar" PUA-ların ixtiraçısı Səlcuk Bayraktarın Azərbaycanla bir arada təşbir buyurmaları əlamətdən hadisədir. Əziz Səncər kimi insanlar gənclər üçün örnekdir, nümunədir - həm alim, həm vətəndaş, həm türkçü, həm vətənpərvər insan. Səlcuk Bayraktar da gənclər üçün

gözlənilən nümunədir. Əminəm ki, bizim gənclərimiz Səlcuk bəy kimi olmağa çalışacaqlar".

Festival iştirakçıları salamlayan Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğan çıxışında önməli mesajlar verərək bildirdi ki, "Cari il Türkiyə-Azərbaycan diplomatik əlaqələrinin 30 illik yubileyi ildir. 1915-ci ildə Çanaqqalada, 1918-ci ildə Gəncədə, Bakıda və Azərbaycanın digər bölgələrində ürəklerimiz və bələklerimiz ortaq mübarizəmizdə yenidən bərabər olmuşdur. Bizlər kədərli də, sevinci də bir olan, sözdə deyil, əməldə də qardaş olan iki dövlətlik, iki xalq. Şuşa Bəyannaməsi qardaşlıq əlaqələrimizi strateji müttəfiqlik səviyyəsinə çatdırdı. Enerji-dən mədəniyyətə, müdafiədən ticarət, iqtisadi və bəşəri münasibətlərə qədər

Azərbaycan global enerji bazarında mövcud çağırışlara adekvat reaksiya verir. Ölkəmiz mövcud çağırışlara cavab olaraq bərpa olunan enerji sahəsində həlledici yatırımlar edir. Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə Azərbaycanın bu sahədə imkanları bir daha nəzərdən keçirildi.

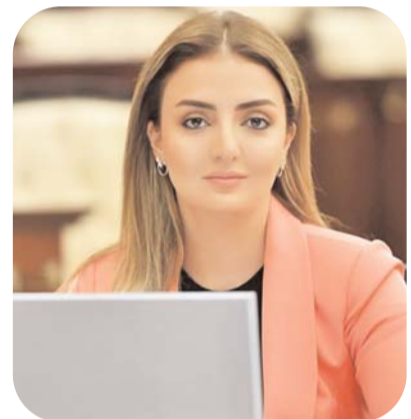
Bütün beynəlxalq tərəfdaşlar Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş hesab edirlər. Prezident İlham Əliyevin də sözləyirdi ki, bizim neft-qaz sahəsində nəhəng təcrübəmiz var, biz ənənəvi şirkətlərlə tərəfdaşlığımıza böyük dəyər veririk. Azərbaycan uzunmüddətli strategiyasını mərhələli şəkildə icra edir. "Gündəlikdə duran planlardan biri yenilənən enerjidir və artıq bu sahədə işlər görülür. Bu sahədə Azərbaycan çox gözəl nəticələr nümayiş etdirir. Çünki biz artıq özümüzü etibarlı ölkə olaraq təsdiq etmişik, o ölkə ki, öz öhdəliklərinə hörmət edir. Qeyd etmək istəyirəm ki, həsilatın pay bölgüsünə dair 1994-cü ildə xarakterli imzalanmış iki sazişdən bu günə qədər müqavilələrdə bir

Könül Nurullayeva: "Avropa İttifaqı Azərbaycanla enerji sahəsində uzunmüddətli tərəfdaşlığı.."

söz belə dəyişdirilməyib. Bu isə bizim mövqeyimizin təzahürüdür. Biz öz öhdəliklərimizə hörmət edirik və tərəfdaşlarımızdan öz öhdəliklərinə hörmət etməyi gözləyirik."

Yeni, Azərbaycan sona qədər həm etibarlılıq prinsipini qorudu, həm də siyasi və iqtisadi sabitlik, neft, qaz və elektrik enerjisi ilə bağlı infrastrukturun yaradılmasında səmərəli nəticələr əldə etdi. Bu mərhələdə də imkanlar Xəzər dənizinin nəhəng potensialı ilə yanaşı İkinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində işğaldan azad olunan ərazilərdə də böyük potensial var. Belə ki, Kəlbəcər və Laçının potensialı 9-10 min meqavat gücündədir.

27-ci Beynəlxalq Xəzər Neft-Qaz sergisində bağlı ünvanlanan təbrik mə-

tullantılarını təşviq edən ölkə olmaq üçün yüksək potensiala malik olduğu qeyd olunur.

Avropa İttifaqı da Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşan layihələri əhəmiyyətli hesab edir və Azərbaycanla enerji sahəsində uzunmüddətli tərəfdaşlığı hem strateji enerji davamlılığı, həm də İttifaqın yaşıl enerji ambisiyalarına mühüm töhfə kimi görür. Avropa Komissiyasının çıxışında da enerji sistemlərinin struktur transformasiyasının sürətləndirilməsi, enerji səmərəliliyi istiqamətində sayların, məhsuldarlığın, iqtisadi artımın və sənaye bazasının gücləndirilməsi, həmçinin 2050-ci ilə qədər iqlim neytrallığı yoluna qədəm qoyması baxımından Azərbaycanla işləmək əsas prioritetlərdən biridir.

Cənub Qaz Dəhlizi fonunda Azərbaycanın oynadığı rol Avropa İttifaqında qaz təchizatının şəxələndirilməsi sayılır əlavə töhfə verir. Bunun nəticəsidir ki, İttifaq Azərbaycanla enerji sahəsində münasibətləri uzunmüddətli müsbət enerji dialoqu üzərində qurub.

Ünvanlıyılı, son illər enerji təhlükəsizliyi dövlətlərin milli təhlükəsizlik məsələsində. Rusiya-Ukrayna hərbi toqquşmasından sonra yaranmış vəziyyət bunu bir daha təsdiqləyir. Bakının enerji sahəsində enerji Həftəsi istər yeni vəziyyəti nəzərdən keçirək, istərsə də enerji keçid dövründə Azərbaycanın potensialını qiymətləndirək, əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə etmək baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Qazilərin nazirlik qarşısında etiraz aksiyası, qapını sındıraraq işğalçıları və ondan sonra baş verən günün əsas hadisəsi idi. Amma təkcə bir günümü? 2020-ci ilin noyabrında zafər baş çatan Vətən Müharibəsinin iştirakçıların hüquqları, təminatı və onlara münasibət elə həmin vaxtdan bəri hər günün əsas hadisəsidir.

Bir il yarımdır, ölkənin bu sahədə müvafiq olan dövlət qurumları və memurları, qanunvericilər və itera hakimiyyətlərinin təmsilçiləri vətənlilik və vətənlərə münasibət məsələsinə hölləndirib bitirə bilmirlər. Problem no hökumət, no

lar bastolənən, adı dilimizdə özəb olan şəhidimiz o anı ötürüb sağ qalmış olsaydı, indi həmin nazirliyin qabağında haqqını tələb edənlərdən biri ola bilərdi?.. Bir anlıq təsəvvür edin bunu. Sonra da əksini təsəvvür edin - aksiyaya keçən, qışqıran, qapını topkələyən qazilərimizi şəhid statusunda...

O oğulların işi olına silah götürüb, düşmənlə savaşımaq, Qarabağı işğaldan qurtarmaq idi, onu da elədilər. Xankəndi, Xocalı deyirsiniz? İcazə versəydiniz, "dur" deməyseydiniz, Xankəndi nədi, İla İrovana da gedordur. Borcdu? Anladığı, vətənlə borclarını veriblər. Bas qalanların borcu

gənc yaşında işsiz-təminatızsız, yarımcan halda qalıb dövlət idarələrini qapılarda? Evinin kirayə pulunu ödəmək imkanı olmayan şəxson tanıdığım insanlar var... Müalicəsi üçün pul tapmayan, intihara qədər gedib çıxan qazilərimiz oldu, təəssüf. Zəfəri təminat edən, işğalçı dövləti kün-cə qısmamağı bacaran, qonşuluqda böyük güclərlə dil tapıb məqsədini həyata keçirməyə nail olan dövlətin gücü çatır ki, onun düşmən qarşısında başını uca, ölini güclü edən qazilərinin həyatda saxlaya bilsin?

Axi söhbət milyonlarla vətəndaşdan, milyardlarla vətəndaşdan gəlir. Gətsə belə, həlli tamamilə

44 günə Qarabağı aldılar, 565 gündür haqlarını ala bilmirlər... "Öz aslanına sahib çıxmayan düşmən köpəyinə yem olar" (Bayramlarda medallarını, adi günlərdə qəlpələrini sığallayıb yaşayanlara...)

parlament səviyyəsində lazımcına araşdırılırmı. Səbəbi nədir, il yarımdır bilinmir. Nazirliyin, yaxud qazilərin günahkar olduğu barədə bir söz deyən yoxdur. Fakt isə ortadadır - cəmiyyətin ən həssas qruplarından biri idarə qapılarında, narazı, mənərə qarısq və arzuolunmayan, noticə də yox... Axi müharibə bitəndən az sonra sahə ekspertləri, mövzunun həssaslığına anlayış zıyallı, müvafiq deyirdilər ki, şəhid ailələrinə və qazilərə bağlı məsələ on qısa zamanda həll olunmalı, dövlətin bu təbəqədən olan insanlarla münasibət qanunvericilik və fakt olaraq müəyyənləşməlidir. Gözlənilən reaksiya olmadı, əvəzinə həttə bu barədə danışıqlar susudurmağa çalışdılar, problemi bilən, sözügedən təbəqə ilə yaxın əlaqələri, o insanların içində hörməti və avtoriteti ilə tanınan adamları prosedon komanda qoydular. Hərbi təmayüllü KİV və təşkilatlar dəstəkdən məhrum edildi, sanki bir də müharibə olmayacaqmış kimi, onlara ehtiyac yaranmayacaqmış kimi, arxayın bir yaşama ortaya qoyuldu. Müharibə dövründə hərbi ekspertlərə, hərbiyönlü jurnalistlərə və media orqanlarına ehtiyac vardı, ona görə həssasiyyət göstərirlər. "Bu sahəni inkişaf etdirməliyik" deyirdi. Müharibə bitdi, vəhdət unutuldu, vətənpərvorlik təbliğatı əhəmiyyətini itirdi, dövlətin bu sahəyə qayğısı lazımsız hesab edildi. Qazişəhid ailələri ilə iş də o cümləndi...

yoxdur? Onların sağlamlığı, yaşaması, hüquqları, təminatı ilə məşğul olmalı onları niyə borclarını ödəmirlər? Axi o oğulların yarısının şəhid, yarısının öil olması bahasına o qolobə tvitorları atılır, o sevinc çığırtaqları yüksəlirdi! Nə tez unudunuz?! İndi təzə söhbət çıxıb. Gün ərzində aksiyaya bağlı sosial şəbəkələrdə paylaşımların altına ştatlı tro təəssüratı yaradan insançılıq doluşub, əsaslandırmağa çalışırlar ki, "onların çoxuna öllilik düşmüş". Yeri gəlmişkən, nazirlik rəsmisi də bu barədə açıqlamasında bildirib. Mümkündür, ola bilər. Amma dediyim kimi, kimin müharibə veteranı, müharibə öllili olduğunu, kiminsə olmadığını müəyyən etmək bu qədərmi bu sahəyə qayğısı lazımsız hesab edildi. Qazişəhid ailələri ilə iş də o cümləndi...

miyə mümkün bir məsələdir. Amma o qədər deyil axı. Nə çətin işdir, elektronlaşan, virtualaşan hökumətimizin adı bir veteran recstri yaratması? Müharibə bitəndən bəri media olaraq neçə dəfə bu mövzunu işləmişik, hamısında da deputatdan tutmuş, ekspertlərdən qədər, deyiblər ki, vahid elektron baza hazırlansın. Daha ne qədər hazırlanacaq bu baza? 10 milyonlu ölkədə, cəmi 44 gün çətin bir prosedon iştirak edənlərin, lap elə ötən illərdən qalan veteranların da üstünə gəlsək, bazasını hazırlamaq nə müskül iş oldu?

Pandemiya başlayanda tələm-tələsik o boyda datalarla işləməyə imkan verən platformalar, sistemlər, bazalar yaradan hökumət üçün veteran məsələsi niyə bu qədər qəliz işə çevrildi ki? Bəlkə istəq yoxdur? Hər icra başçısı həbs olunanda üstündən aybaay dövlət büdcəsindən döldürulan yüzlərlə kart çıxırdı. Tutulmayanlardan hərosi öz rayonunda hər qaziya bir kart verəcək qədər imkana sahib deyil? Hər rayonda şəhid ailələrini və qaziləri təminat edəcək qədər özəl şirkətlər, supermarketlər, məmur-olıqar biznesləri döldürd. Lap utaq ki, doğrudan da qanun qəbul edildənə, baza hazırlanana qədər 565 gündən artıq vaxt lazımdır. O vaxta qədər həmin ailələri onlara təbrik edib, problemi bunca qolizləməyə qoymadı həll etmək, o gəncləri zərər cinayotkar həddinə çatdırmamaq olardı axı.

Niyə olmur, cənablar? Niyə etmirsiniz? O oğulların şücaətini hesabına "Qarabağ Azərbaycanı" deyib hayqaran məmurlar, noldu? Daha Qarabağ Azərbaycan deyil? Savaş bitməyib, işin böyük hissəsi hələ qabaqdadır. Ataların bir öyündəndə deyildiyi kimi, ölkəmizin aslanlarına sahib çıxın, yoxsa düşmənin köpəklərinə yem olarsınız...

Qabil Abbasoğlu

Sahibə Qafarova Mustafə Şentopla görüşdü

İyunun 2-də Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova "İNCOS-Qarabağ" 7-ci Beynəlxalq Sosial Elmlər Konqresində iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Mustafə Şentopla görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin Adalət.az-a verilən xəbərdə görə, Sahibə Qafarova TBMM sədrini salamlayaraq bildirdi ki, Azərbaycan və Türkiyə parlamentlərinin himayəsi altında keçirilən 7-ci Beynəlxalq Sosial Elmlər Konqresi akademik dairələrimizin birgə fəaliyyətinin daha da gücləndirilməsi baxımında çox önəmli bir addımdır. Sahibə Qafarova Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri, professor, doktor Mustafə Şentopla bu tədbirin Azərbaycanı keçirilməsi təşəbbüsünü irəli sürdüyünə və verdiyi böyük dəstəyə görə təşəkkürünü bildirdi.

Milli Məclisin sədri diqqətə çatdırıb ki, bu cür elmi tədbirlərin keçirilməsi universitetlərimiz, elmi dairələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafı baxımından olduqca zəruridir. Sahibə Qafarova bildirdi ki, 7-ci Beynəlxalq Sosial Elmlər Konqresinin mövzusunun Qarabağa həsr olunması da çox mühüm məsələdir.

Çünki Qarabağ həqiqətlərinin akademik dairələr tərəfindən vurğulanması və elmi ədəbiyyatda əks etdirilməsi çox vacibdir. Milli Məclisin sədri qeyd edib ki, qardaş ölkədən olan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin bugünkü səviyyəsi birlik və hamrəyiliyimin yeni təzahürüdür. 44 günlük Vətən müharibəsində qardaş Türkiyənin Azərbaycanı birnəməli siyasi və mədəni dəstəyi bu birliyin parlaq nümunəsidir.

Sahibə Qafarova diqqətə çatdırıb ki, bu ay - İyunun 15-də biz Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrində daha bir əlamətdar hadisə olan "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında" Şuşa Bəyannaməsini imzalamasının birinci ildönümünü qeyd edəcəyik. Dövlət başçılarımızın qətiyyəti və iradəsi sayəsində Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqlik münasibətləri Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərində imzalanmış Şuşa Bəyannaməsi ilə ən yüksək zirvəsinə çatıb. Bu səndə ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlığın mahiyyətini əks etdirməklə yanaşı, onların qarşısında dayanan yeni hədəfləri və məqsədləri müəyyənləşdirir.

Samimi sözlərdə görə təşəkkürünü bildiren Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Mustafə Şentop xalqlarımızın təmsilçiləri olan parlamentlərimizin də dövlət başçılarının siyasi iradəsinə yekdilliklə təsdiqləndiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, bu gün Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri Azərbaycan xalqının Ümmümlili lideri Heydər Əliyevin ifadə etdiyi "bir millət, iki dövlət" prinsipinə əsaslanır. Heç şübhəsiz ki, gələcəkdə Azərbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı daha da inkişaf edəcək və daha da möhkəmlənəcək.

TBMM sədri 7-ci Beynəlxalq Sosial Elmlər Konqresi çərçivəsində aparılacaq müzakirələrin elmi dairələrimizin birgə fəaliyyətinin gücləndirilməsi, ölkələrimiz və xalqlarımız üçün mühüm mövzuların nəzərdən keçirilməsi baxımından faydalı olacağını əminliyini ifadə edib. O, bu mühüm tədbirin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu Azərbaycan tərəfinə minnətdarlığını bildirdi. Söhbət zamanı tərəfləri maraqlandıran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Nicat Novruzovlu

16 saat sükan arxasında olanda... Qəzalar qaçılmaz olur

Havalar istiləşdikcə, temperatur yüksəldikcə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək də çətinləşir. Düzdür, soyuq hava şəraitində də avtomobillərin sükanı arxasında olmaq asan deyil. Başqa sözlə deməmiş olsaq, soyuq havaların da öz çətinlikləri var. Amma isti havalar soyuq havalarla müqayisədə sürücülərə daha çox problem yaradır. Ən azından kondisionerləşdirilmiş avtomobillərdə hər sürücü, həm də səmərəli şəkildə başına gərdəkmə olmasın əzəbi-əziyyətini yaşayır.

Deməli, yay istisindən xilas olmaq üçün sükan arxasında əyləşərkən mütləq həmin nəqliyyat vasitəsinin kondisioner sistemi olmalıdır. Müsbət 40 dərəcədə və ondan da artıq isti olanda avtomobilləri idarə etmək ikiqat çətindir. Ona görə də hər bir sürücü belə isti hava şəraitində daha çox diqqətli olmalıdır.

Təkcə havaların isti olması deyil, həm də kəskin istilərdə bir çox avtomobil, mikroavtomobil və səmərəli şəkildə sürücülər 16 saat sükan arxasında əyləşirlər və bəzən tamah onlara güc gəlir, heç bir istirahət etmədən ən uzaq məsafəyə - məsələn, Qazax rayonuna gedib-qayıdırlar. Bir sürücünün belə mürəkkəb hava şəraitində 16 saat sükan arxasında olması bir çox halda ağır fəsadlar verir. Yəni o bir müddət sükan arxasında özünü normal hiss etsə də, istər-istəməz uzaq məsafə qət edərkən isti onun yorur və əldən salır. Sürücü də bir az dözür, dözür, axırda da onun özünün xəbəri olmadan ani olaraq yuxu tutur. Yeni sükan arxasında yuxulayarkən sürücü idarəetməni itirir və ağır qəza tədarir.

Ümumiyyətlə, hər il yay mövsümündə respublika əhəmiyyətli yollarda isti hava şəraiti ilə əlaqədar olaraq və bəzi sürücülərin 16 saat sükan arxasında əyləşməsi nəticəsində ağır qəzalar baş verir və bu ağır qəzalar zamanı xəsarət alanlar və ölənlər

olur. Heç uzağa getməyə, bir neçə gün bundan qabaq Bakı-Qazax yolunun Kürdəmir ərazisindən keçən yerində səmərəli şəkildə daşıyan mikroavtomobil "Kamaz" markalı yük maşını toqquşub. Qəza nəticəsində 2 nəfər dünyasını dəyişib, 4 nəfər isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıblar.

Bu qəbilden olan yol-nəqliyyat hadisələrinin qarşısını almaq üçün hər il Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin Yol Patruil Xidməti Alay qabaqlayıcı tədbirlər görür. Yeni ilk növbədə stasionar postlarda səmərəli şəkildə daşıyan və yük daşıyan avtomobillərin sürücüləri ilə maarifləndirici söhbətlər aparılır.

Onların nəzərinə çatdırılır ki, hər bir sürücü 8 saatdan artıq sükan arxasında olmamalı, isti hava şəraitində yorulanda nəqliyyat vasitəsini saxlamalı və stasionar postlarda dincəlməli, orda yarılmış əlverişli şəraitdə istifadə etməlidir. Bəs bu əlverişli şərait nədir?

Bu əlverişli şərait odur ki, Yol Patruil Xidməti Alayının bütün təqimlərində stasionar postlarında yay mövsümündə isti havalar sürücülərinin soyuq su ilə əl-üzünü yuması üçün çox əlverişli şərait yaradılıb.

Yeni avtomobil idarə edən sürücü yorulubsa, nəqliyyat vasitəsini stasionar postda saxlaya bilər, əl-üzünü yuyar və bir qədər dincələndən sonra yoluna davam edə bilər. Eyni zamanda həmin nəqliyyat vasitəsindəki səmərəli şəkildə də bu xidmətdən istifadə edə bilərlər.

Havaların get-gedə istiləşməsi bir daha göstərir ki, səmərəli şəkildə daşıyan avtomobil və mikroavtomobil, taksil sürücüləri daha diqqətli olmalı, mətləbi başına sağ-salamat gəlib çatmaq üçün qoyulan qaydalara əməl etməlidirlər. Biz də Yol Patruil Xidməti Alayının birinci, ikinci, yedincisi, on ikinci təqimlərində olan daha yaxın etdik ki, isti hava şəraiti ilə əlaqədar olaraq həmin təqimlərin stasionar postlarında sürücülərin və səmərəli şəkildə daşıyan avtomobillərin sürücüləri ilə əl-üzünü yuması üçün çox yaxşı şərait yaradılıb.

Hətta səhndində isti havalarla problemi olan, yeni qan təzyiqi qalxan, şəkəri yüksələn, ürəyi ağrıyan səmərəli şəkildə stasionar postlardakı otqarlardan birinə aparılır, onlara ilk yardım göstərilir, vəziyyətləri çətin olarsa, təcili tibbi yardım maşını çağırılır.

Həkimlər gələndə qədər yol polisiləri öz köməklərini göstərirlər. Reyd zamanı biz yol polisinin bu cür humanist addımlarını dəfələrlə görmüşük.

Ona görə də sürücülər və səmərəli şəkildə daşıyan avtomobillərin sürücüləri ilə əl-üzünü yuması üçün çox əlverişli şərait yaradılıb.

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin inspektoru, polis baş leytenantı Toğrul Nəzirli isti havalarla

Faiq QISMƏTOĞLU

Ruhumuzun şükranlığı

Adilə Nəzərin "Şükür" şeirinin işığında

İnsan elə bir varlıqdır ki, onu psixoloji durumu, içərisində olduğu şərait daha yaxşı təqdim edir. Yəni, kefinin kök, damağının qağ olan vaxtlarında necə deyirlər, özü də göylərdə olur. Bu an isə təkəyə yerdəklər yox, həttə Allah da yadından çıxır. Elə ki, kefinə soğan doğrandı, qaşığı çıxıb oturdun boynunda, dərd saldağı yaxasından, ağırlar sümpladı üyürlü... bax, onda yerdəklərdən də imdad diləyir, Allahdan da!..

Təbii ki, bu bütün insanlara birmənəli şamil ediləsi fikir deyil. Burada vurğuladığım kimi, zaman, şərait, ovqat, əhval-ruhiyyə, yaşam, bir də mənə görə ən vacibi Sevgi söz sahibidir. Məhz sevgi varlığa hakim olanda onda insanın hər kəsə, təbii ki, yerdəklərə, həm də Allaha sonsuz ehtiyacı yaranır, ondan imdad diləyir, kömək umur...
Bəli, bu bir gərpəklikdir ki, söz adamları, daha çox duyğusal olurlar. Onların hissələri, duyğuları bəzən məntiqli də üstələyir, gərçəyi də, elə həyatın özünü də. Bu hissələr duyğusalın qəlbində dipdir, canlı-qaşılı olduğundan onların ətrafına təması da tamam fərqli olur və bir də görürsən ki, öz-özünə danışıq, əl-qol hərəkəti edir. Doğrudur, bu mənzərələri dəlləyi yozurcu. Amma mən yüzə-yüz onları başa düşürəm. Bilirəm ki, bu sevgi bəlliyidi. Bu ruhun, hissələrin, duyğuların insan varlığından ayrılbə hamin o ikinci hissəsinə, ikinci yarısına uz tutub getdiyi məqamı... Məhz hamin məqamda şəxsən mən, bütünlüklə şükranlığı içərisində oluram. Və elə bu gün vərəqlədiyim kitabın həmin o şükranlıqla bağlı sahifəsinə gəlib çatanda, həmin o şeiri oxuyanda yanılmıdığımı, mənəmlə həmkir olanların hər gün daha da artdığına bir daha şükür etdim. Gördüm ki, müəllif, necə deyirlər əlini ürəyinin üstünə qoyub və bir pıçılı ilə deyib:

*Dağ dağçı gözəylər gözələri yorğun,
Göl sənə gözəylər, ürəyi durğun.
Bir ümid boylanır hey oğrun-oğrun...
Ümidə şükür!*

Yəqin ki, şeiri oxudunuz və siz də mənim kökləndiyim sənətimdə artıq gəzməyə başladınız. Hiss edirsiniz ki, bu mənzərə elə-bələ ötüb keçməyəcək, mütləq o duyğuların, o hissələrin ovqatını içində, ürəyində yaratmalısınız. Özün də özünü o sevgiyə təslim etməlisən. Axi gözünü üstündən sağını götürüb gözünü gözüne güzgü edib gözünü gözündə tapmaq elə-bələ naz sətir ki, sənə.

O səni öz dünyasına səsləyir. Həmin dünyaya getmək üçün sən də köklənməlisən. Bu yerə daha doğrusu, bu məqamı mən də gözümün önünə gətirirəm və pıçıldayıram:

*Əlini göyə açmısın,
Yolun və duan hədəfi?
Mən bəndəyə acımırsan -
Nəməzin fikri yaradır -
Fikir edirəm ...*

Bəli, qılınan namaz, edilən dualar Allahla təması bir variantdır. Bu nəməzin də, bu duaların da canında, qanında səmimiyyət, sevgi, inam, inanc varsa, bu artıq könlülərin üst-üstə düşməyi, bir nöqtədə cırpıntılarını ifadə etməsidir. Üstəlik bu həm də o sevgiyə şükranlıqdır, amma həsrət yaşadan, sevginə etinasızlığı ilə səni daha da yandırır alovlandırın, az qala Kərəm kimi tüstünü tərəpəndən çıxaran mələyin duası, namazi necə yozula bilər - yalnız fikir etməklə! Bu qənaətdə olduğum an hiss edirəm ki, həmkarım mənim gəldiyim qənaətdən bir az da irəli gedərək tamam başqa bir aspekdən də münasibətini açıqlayır oxucuya. Lap bəlkə də özü-özünə deyir ki, bu şükür,

təkə ümidə deyil, həm də inancadı, güvencədi və təbii ki, Sevgiyədi:

*Bilirəm, dünyanın mənası nədir, -
Sevgidir - zində Eşq gözəlidir...
Səvəndə kədar də təbassüm edir...
Səvinəcə şükür!*

Gördünüzümü, mən yanılmamışam. Yanılmamağımın da səbəbi ruhuma, könlümə hakim olan duyğulardır. Bununla paralel həm də yaşantılarım, müşahidələrim, düşüncələrim öz işini görür. Birmənalı şəkildə burada deyə bilərəm ki, yaşanan istənilən hiss, duyğu, həyatın bir anı, mütləq manada insanın ürəyində, düşüncəsində iz salır. O iz yuxularla da gedib çadır, xeyalları da öz aurasına alır. Ömürdəki izlər isə ayrılığın, həsrətin qarşısında dayanmaqla qüdrətdir. Onu silmək birçə ölmə məxsus qabiliyyətdir. Tam çıpaqlığı ilə desəm, ölüm hər şeyi bir bəndə üçün, bir yaşam üçün silmək qüdrətinə malik olmaqla barəbar əman ətrafı yadında yaşananların olsa-olsa üstünə bir ovuc toz səpə bilər - unutuqluq to-

zunu. Bu toz isə yeri gəldikcə mehın, küləyin, yağışın, əllərin təması ilə yuyulub gedir bəzən. Onda mən də deyirəm ki:

*Qəlbə və ruhu Allahda,
Saçın küləyə daradır...
Mənimə, bilir Allah da -
Qəlbim necə karxanadır -
Zirk edirəm ...*

İstənilən məqamda etdiyimiz fikir və təsəlliye gətirib cəladığımız fikir də insanın niyyət və məramı ilə yanaşı, həm də özünə təsəllisidir. Necə deyirlər, çıxış yolu sayıla bilər bu fikir, bu zikir, bu şükranlıq. Bələ olanda özün öz duyğularınla rahat pıçıldayırsın, rahat həmsöhbə olurs və sonda sevginin bağışladığı ən munis duyğular belə ürəyini nənə yarpağı kimi əsdirir və əssən həmin ürək təkrar sevgiyə şükür edir:

*Çiçək, açmaq üçün sevir çəməni,
Bulud, yağmaq üçün toplayır nəmi.
Mən Eşqə çatmaq üçün sevirəm səni,
Sevgiyə şükür!*

Həqiqətən çiçəyin də, buludun da, özünü qayalardan atan sələlinin də, güneşə boylanan günəbaxanın da, həttə bir-birinə sarılan ilanların da içindəki ən böyük, ən güclü hiss Sevgidir. Burada yəni gəlmişkən xatırladım ki, sevgi insanı hər şeyə məcbur etmək gücündür. Özüdə bu məcburiyyət bütün formalarında könlüldü. Sadəcə biz danışıqda, deyəndə, yazanda "məcbur" sözündən istifadə edirik və hamımız da birmənalı şəkildə qəbul etmişik ki, Məcəbun çöhlərə düşməsi də könlüllü olub. Sənənin dinini dəyişməsi də, Kərəmin alibi-yarınması da, Fərhadin dağı yarması da...həttə mənim bildiyim inanca görə,

ilanın özünün güllənin üstünə atılması da... Bütün bunlar sevginin dikəsidir... sevginin inancısı... sevginin gücüdü. Bu sevgiyə də yalnız ŞÜKÜR düşür. Və mən də elə şükür ede-ede içimin bütün görünməyən, yalnız Allaha bəllil olan mənzərəsinə də yaşantımın və yaşadığım varlığını şükür kimi qəbul edirəm. Deyirəm ki:

*Tamlanıb sənə həyat da,
Məram da, seçim də özəl...
Əgər varamsa həyatda,
Səni sevdiyim gözəl -
Şükür edirəm!*

Sizi deyə bilərəm və sizin nə düşündüyünüzü də bu yerə, bu anın içində ağıla belə gətirmək istəmədən xatırladım ki, mən şükür etməkdə israrlıyam və yanılmadığımı əminəm. Ona görə ki, söhbət onun və bir də onu mənimlə qarşılaşdıran Allahın iradəsindən gəlir. Mövzu da, yazı da, onunla Allahın mənə birmənəli olaraq etdiyi hədiyyədən gəlir. Mənim bu məntiqim, bu inancım istinad etdiyim şeirin sonluğunda bir daha özünü təsdiq edir:

*Bu yol - qulun Şaha itaətidir,
İtaət Tənnirnin fəlaətidir.
Şükür hər canlının təbiiətidir,
Şükürə şükür!*

Bəli, bu yazını elə-bələ, kiməsə xoş getmək, kiminsə könlünü ovutmaq üçün yox, içimdəki duyğuların üst-üstə düşdüyü bir şeirin havasına köklənəndən sonra yazdım. O hava mənə dedi ki, yanılmırsan, mən sevgində, nə də şükranlığında. Və onu da vurğuladı ki, mən də şükür edirəm. Mən də ona və sevgimə şükürümü unutmuram!
Bələ olanda halda kiminsə məni qınayacağına artıq narahat olmaq üçün nə ipucu görmürəm, nə də səbəb. Birçə görüb bildiyim, eləcə də yaşadığım təkrar da olsa, yəne həmin o sevgidir, yəne də O-dur!

P.S. Bu yazımda dəyərli şairəmiz Adilə Nəzərin "Şükür" şeiri ilə yol yoldaşlığı etdim. Mənə ələ gəlir ki, söhbətimiz alındı, əgər alınmayıbsa, onda bəri başdan Adilə xanımdan üzr istəyirəm.

Əbulfət MƏDƏTOĞLU

Emin Piri

"Tosu"lar və BİZ

Bu gün sosial şəbəkəni, medianı izlədim, bir yazı yadıma düşdü. Ötən il yazmışdım. Bu cəmiyyət niyə Tosulara pul xərcləyirdi, niyə başqalarından daha yaxşı yaşatmağa çalışırdı? Çünki cəmiyyət özü Tosudu. Onu özündən üstün istedad görmür deyə ona, onun kimilərə nəsə xərcləməyi problem görmür. Əgər bu cəmiyyət onun özündən üstün nələrsə qadir olduğunu görsəydi, əsla marağ göstərməz, əksinə ona belə paxılıq hissi ilə yanaşacaqdı.

Amma tosdur, yəni özləridir. Bu gün ona olan marağ bir daha bunu xatırladı.

Tosu Zəngilankilərin cəmiyyəti Şərq cəmiyyəti öz qəhrəmanını, ziyalisını, şairini ancaq edam kürsüsündə görmək istəyir. Şərq deyirəm, amma ola bilsin təkə bizdə belədir. Edam kürsüsü olmasa da ən azından acından ölməlidir. Kiməsə möhtac olmalıdır. Kitabını çıxarmağa pulu olmamalıdır. Yoxsa yaxşı yaşamağı cəmiyyət qəhrəmanına, ziyalisına bağışlamayacaq.

Məsələn, "O bağı olaydı"dan mütəliasi o yana keçməyən bir bilirsiniz Müşfiqi niyə sevir? Gülləlanib, casadı tapılmayıb deyə. Özü də gənc öldürüldüyünə, nakam yaşadığına görə...

Söhbət burda Müşfiqin müzakirəsindən gəlir, cəmiyyətin yanaşmasından gəlir. Həç onun sovet şeirlərindən belə xəbərləri yoxdur. Əmin olun ki, Müşfiq qurban olmasaydı, yaşasaydı, vəzifə tutsaydı, onu indi o sovet şeirlərinə görə ittiham edirdilər.

Yaxud Hadi oxuyublar? İnanın ki, həç bir misrasını bilməyənlərə Hadi niyə əzizdir? Desinlər ki, ura, şairimiz, ziyalımız şeirlərini satıb. Məhz buna görə...

Bununla paralel yüzlərlə misal çəkmək olar. Bu o cəmiyyətdir ki, az qala min il öncə yaşamış Nizamini bağışlaya bilmir. Əsərlərini hökmdarlarla göndərib deyir. Məl il-diri onun xanımını müzakirə edənlər var ki, kaniz idi, gərəsən, şah sarayında ona da ediblər?

Füzulünün 9 əkə ala bilməsinə sevinirlər ki, onu süründürüblər. "Salam verdim rüşvət deyil deyə almadılar"ın yerinə ayrı söz olsaydı yarım minillik öncə yaşamış şairi buna görə sıxma-boğmaya salacaqdılar ki, niyə acından ölməyib?

Guya Nəsimi sevgisi bunlarda anlamadıqları şeirlərinə görədir? Dərisini soyublar-gur alışırlar.

Baxın, elə döyüşçülərə yanaşmağa. Təza dəb çıxıb:Səfərbərliklə aparıblar.

Ya da ordunun zabiti maas alır. XTQ hər ay 2-3min manat maas alır da, etməlidirlər. və.s.i. Bilirsiniz, bunlar qəhrəmanları da belə istəyir. Döyüşçü cəbhədə olanda ailəsinin bir qəpici olmasın, ailəsi acında olsun, hökəmin kimlərsə möhtac olsun. Şəhid ailəsi evsiz-əşik-siz çöllərdə qalsın.

Bunlar da alışıqlarla paylaşınsın ki, baxın, bu əsl qəhrəmandır, özü də ölü, ailəsi də...Yaxşı bir şeyi, uğuru, nə ona, nə ailəsinə bağışlamazlar.

Hə, onu deyirdim, bu cəmiyyət sado-mazoxist psixoloji olaraq qəhrəmanını, ziyalisını, şairini ya acından ölən, ya nakam həyat yaşayan, ya da ümumiyyətlə öldürülməyini istəyir.

Həmi cəmiyyət deyil, bəli, amma böyük kəsim elə o cəmiyyətin özüdür.

Tosu Zəngilankilər və.s kimi qəhrəmanları yaxşı yaşatmaq lazımdır, çünki o şəxslərdə bu cəmiyyət özünü görür, özünü onlarda tapır. Özündən olanın pis yaşamasını istəmir, özündən üstün, fərqli hiss etmir, həmçinin öz xarakterinə və.s görə təhlükə görmür.

Bu cəmiyyətdə ziyalya, qəhrəmana, vətəninə sevənə uğuru, yaxşı yaşamağı bağışlamazlar...

Bunu edənlərini, bu cür danışanların məqsədi nədir?Səbəbi mənəndə də yaxşı bilirsiniz...

Eminquey

Tiktoka xor baxırlar, amma...

Tiktoka həmi xor baxır. Açıq, mən də xor baxırdım. Həmi kimi mən də deyirdim ki, nə qədər bazar adamı varsa, oradadır.

Məsələn, əzəli yurdum feysbukda oturub "Tiktok bağlansın" kimi çağırışlar edirdim. Bir başqası bunu Instagram vasitəsilə edirdi, digəri Twitter.

Təsviir edirsiniz də, sərbəst bir meydan olan bir sosial şəbəkə platformasına digər platformanın bağlanmasına çağırışlar edirsiniz.

Hə, bəlkə də Instagram kimi tənəbli bir yer deyil.

Hə, bəlkə də Twitter kimi intellectual bir yer deyil.

Amma mənə çox gözəl bir tərəfi var: Realdr.

Həmi orada olduğu kimidir, görünmək istəyidi kimi yox. Həttə görünmək istəyidi kimi olmağa çalısca da, alınmır, baxan kimi bilirsən nə yuvanın qarənşəyidir.

Və bu Tiktok bütün sosial şəbəkə platformalarını qatlayıb cibinə qoydu. İndi Instagrama Tiktokun funksiyalarını gətirmək üçün işlər gedir, həttə bəzi ölkələrdə artıq baş tutub. Tiktok-un canlı yayım oynatları, feytionlar, hədiyyələr artıq instagrama da gəlib. Sözlərim can var.

Tiktok Türkiyənin ən hörmətli mədəniyyət və incəsənət qurumlarından biri olan İstanbul Mədəniyyət və İncəsənət Vəqfi ilə əməkdaşlıq edib, yənləncə ortaq olub. Bundan sonra TikTok-un kino, musiqi və teatr kimi sənət sahələrindəki dəyərləri bu İKSV orqanına çatacaq və İKSV tədbirləri TikTok tamaşaçılarında çıxış təmin edəcəkdir...

Demək ki nə işi, bu meydana istifadə etmək lazımdır.

Həmi bizim qurumların belə bir hədəfi?

Əlibalanın taksisi

(Qaravəlli)

Əlibala əməlli-başlı içirdi. İcməyə başlayanda dayana bilmir, özünü idarə etməkdə çətinlik çəkirdi. Ona baxanda adamı təəcüb götürürdü. Bu arıq, sızaq bədənə (fürümşə yuxılları) o qədər içki özüne necə yer tapır və hara gedir.

Axşamdan Əlibala yəne o ki, var vurmuşdu. Səhər açılmasına baxmayaraq, hələ də sərxoşluqdan ayılmamışdı. Özünü tez xəşənaya çatdırıb, bir yüz-yüz vurmaq məqsədi ilə yola çıxdı. Elə bu zaman döngədən bir QAZ-24 markalı avtomatın onun durduğu tərəfə döndü. Əlibala o qədər sərxoş idi ki, gələn maşını taksi zənn edib, ona ayələmək üçün ələn təklif qaldırdı. Maşın bir anda düz onun tuşunda saxlandı. Kişi sağ qapını açıb oturmaq istəyəndə sürücü hirsli baxışları ilə arxada oturan 1-ci kətibə göstərdi. Kətibə sakitcə sürücüyə əə, qoy otursun. İnsandı da, bələk, tələsik işi var, - dedi. Əlibala qa-baqda oturub sellənə-sellənə axşam nə qədər içdiyindən xüsusi zövqlə danışa-danışa mənzil başına çatdı. Maşından düşüb şəstə sürücü tərəfə bir sarı təklif tulladı. Sürücünün pulu götürmək istəmədiyini görə kətibə arxadan dilləndi:

- Əə, götür. Ele bilər, taksinyən gedib. Allah səhər-səhər sənin də siqaret pulunu yetirdi...

Emin Piri

Adil Misirli

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Gözlərin limanına üzən gəmi

Aysel Xanlarqızın "Sənin pəncərəndə" şeirinin ovqat payı

Hər kəsin bir adəti, bir xarakteri, bir davranış forması, lap bir az da kobud desəm, hər kəsin özünə görə bir adamlığı var. O adamlığı da şərtləndirən dünyaya baxışdır... ətrafa münasibətdir... gördüyü işdir... göstərdiyi xidmətdir... umduğu diqqət və sevgidir...

Xüsusi ilə təmənənəslilik bu adamlığın şah damarı və bir də o damarda axan qanm halallığıdır. Çünki ADAM missiyasını bu söylədiklərimin içerisində, aurasında cılayayırısa... dünyaya da, ADAMın özünə də Sevgi hakim olur! Mən bütün bu hom ciddi, həm də real mənzərənin içerisində bir moqami da qeyd etməyi özümə borc bilirim. O da sadə şəkildə ifadə etsəm, ADAMIN öz çevrəsi ilə anlaşmasdı, ruh doğmağıdır... Belə olan halda yaşamaq da, yazmaq da, yaratmaq da, fikirləri bölüşmək də, ruhon həmsəhbət olmaq da problem, gərginlik, rahatsızlıq yaratmır, əksinə ruh da dinclər, ürək də, Çünki ruhon, ürayın məkanı həm böyüyür, həm də paralelləşir və ...

Deməli, adətimo uyğun olaraq yazı məsalam üzərindəki kitablarla, xüsusilə yeni bağışlanmış nəşrlərlə "həmsəhbət" olmaq müəlliflə aramdakı ruh körpüsünü gedişli-gəlişli edir. Bax bu monada:

*İslanıb ayağı yenə səhərin,
Göylərin səhəngi yera dağılıb.
Gecəni narahat keçirib Allah,
Səmədə bir qara bulud boğulub...*

Misraları oxuduca əncə hissələrimin yaxasından somimiyət tutur və o somimiyətin işığı mənə özü ilə yerdən qoparıb üzü göyə çəkir. Yavaş-yavaş hiss edirəm ki, bu işıqla və onun surəti ilə yaxınlaşım gecəni narahat keçirən, bəndlərini düşünən Allahın dərğahına... Və bir də hiss edirəm ki, bu yeris, bu surət, həm də bir piçtli kimi yaddaşımı pəncərəsinə də döyür. Və pəncərənin o üzündən kimso üzünü göstərmədən ona piçtəliyəmlərimizi özümə qaytarır. Deyir ki:

*məni sevdin, cəzalandın
üzünə baxan olmadı.
namaz ötdü, qəzalandım
kimsə sənin üçün qılmadı.*

Bu fikirlər, əslində isə bu piçtli səs quyu dibindən adamı çəki çıxaran ümid kimidi və o ümidin gücü də, təpəri də, hətta sözlərinin kələri də onun dibindən çıxmıq bacarmıqdadı. Yəni qottuq, mara-mara can atmaq gerçəyin üstünə getməkdir. Necə ki, məsamm üstündəki kitabdan oxuduğum şeirin müəllifi yazır:

*Küçələr çırmantıb torpağa kimi,
Yolların qolu yox çamur götürür...
Elə isladılıb ki, mənə bu həyat,
Ehtiyac qalmayıb daha çətirə.*

Gördünüzmü, mən yanılmamışam, hissələrim mənə aldatmayıb. Qətiyyət və cəsarətlə birlikdə, somimiyət də reallığı ifadə etməkdə yardımçı olur, özü də təkcə müəlliflə yox, həm də oxucuya. Ona görə ki, təsvir olunan mənzərə müəllifin gördüyü gözünə, könlünə küçürtdüyü ilə yanaşı, həm də yaşadığıdır. Yaşanan isə həmişə inandırıcı və hom də somimi olur. Çünki mənə pəncərə arxasından piçtəliyəmlərimizi səs də bu gerçəkliyi, bu somimiyəti gizlətmir:

*xos günlərə zədə gəldi
addım atdım, hədə gəldi.
zaman keçdi, vədə gəldi -
qarışma çıxan olmadı...*

Bir-birini təsadüfəyən və hom də bir-birinin içindən ötüb keçən hissələrin üz tutduğu ünvan da artıq ol çətəndədi, səs çətəndədi, lap az qala bir addımlıqdı. Lakin bu bir addımlıq yoldə qətiyyət istəyir, cəsarət istəyir, üstəlik ömrümdən pay umur. Ona görə ki, yaşanırlar! Və hom də bu ifadə etdiklərimin özündə ehtiva edənə yaşadırlar! Axı bütün bax verənlər ürayın heç kimdən, heç kəsdən soruşmadan özünü təslim etdiyi Sevginin diktəsidi. Bu monada artıq reallıqla barışmağın zamanıdır.

*Gecəsi mənimlə namlanan şəhər,
Günəşi çiyinə atacaq səhər.
Gəmişə tufanda batan ümidlər,
Gözümü limantək sevir dənizlər.*

Mən dənizlərin yaşamından, necə deyirlər, hər halından xəbərdəram. Amma bütün dənizlərin liman olmağından da bilərəm. Gözlərin isə liman olması artıq əvvəldə vurğulduğum sevginin güdrətidir. Bu qüdrət də gecəni rahatsız olmuş Allahdan gəlir. Ünvan böllü... göz liman...Allah rahatsız... Bəndə pəncərə arxasında piçtəliyəmlərimizi:

*uzlaşmadı sözün kimi
oxşamadı mızrab simi.
məni dəliti sənin kimi
yandırub-yaxan olmadı...*

Sizi deyə bilmərəm. Amma mən birmanalı şəkildə yer adamı olmaqdan uzaqlaşmıram. Çıxıb gedirəm homin o qaranlıq yaran işığı arduca, işığın surəti ilə. Gədə-gədə də bir həzrət kimi, bu təkcə zülməti yarmaq deyil, bu həm də çatmaq istədiyini köksünü sıxmaq, ona sarılmaq, ona qovuşmaqdır. Deməli, ürayın və həm də ruhon əlbirliyi, dil birliyi son olaraq səni birtəhərlikdən, bədgümanlıqdan, ümidsizlikdən, lap elə inamsızlıqdan qurtara bilir. Çünki:

*Zülməti qoynuna alan otağım,
Birtəhər yuxuya verər kədərini...
Mənim pəncərəmdə şimşəklik çaxar,
Sənin pəncərəmdə yağış gözlərini...*

Fikirlərimin əvvəlində səmimi şəkildə etiraf etmişdim ki, ruh doğması ilə, könlümə yaxın hissələrlə baş-başa qalmaq mənim özümü də özümə baş-başa qalmağa qaytarır. Yolum çətinliyindən, hətta bu yoldəki uğursuzluqdan belə çəkinmədən davamlı olaraq güvəndiyim, sığdığımdı, yer üzündə Tanrım bildiyim davamlı nəfəsi, hətta kölgəsi belə mənim sevgimin yaşaması, varlığı deməkdir. Baxmayaraq ki, hər dəfə, hər addımda, hər kolmdə Onun pəncərəm istisna bürünə bilməssə də, heç kədəri də yuxuya vermək fikrində deyiləm. Çünki o pəncərədən günəşin boyulanacağına Allahın özü qədər inanıram. O inamın hərdən asılıq məqamında yazdığım:

*ha bu yolu gedib-gəlim
ox olmadım - ürək dəlimi!
sevənən nə mənim əlim,
nə sənin yaxan olmadı.*

- misralara baxmayaraq, GÖZLƏRİN LİMANI o limana yan alan gəmi üçün yaşıl işıq yandıracaq. O gəmi gözlərin limanı üçün üzür axlı...

Nizaməddin ŞƏMSİZADƏ

(əvvəlki ötən saylarımızda)

*Elnuram, nə yaman dəhşətdi, Allah!
Sevginin özü də bir dərdi, Allah!
Sinəmdə sevgimi tərptədi, Allah!
Ömrümdə əbadi qalan görüşlər.*

Əlbəttə, yaralı vətənin şairi olmaq, onu sevmək, qəni o tayda arzuları bu tayda qalan qızların sevgisi əsl faciədir. Dərdi çox olduqca şair daha artıq şair olur: "Dərd əilərinin əsas sərməyəsindir" (Füzuli). Dərd, əsir torpaq həsrəti. Əl müsəbu qeyrətili bir vətəndaş, söz əşiqi Elnur Baxış şair edib.

*Sən görüş, ayrılıq, kövrək baxışlar
Axı gözələrimdən, süzlüdə yaşlar.
Çəkildə sinəmə qəmlə naxışlar
Əvlidə anacan, əvlidə səna.*

*Baxışın gözündən getmir birca an
Donur damarında, ürəyində qan.
Mənə bu dünyaya bəxş edən insan
Əvlidə anacan, əvlidə səna.*

Bu bəndlər Natiq Əlisoyun "Müharibənin, görünməyən qəhrəmanları" romanında yer alan "Əvlidə anacan, əvlidə səna" adlı doqquz bəndli şeir əleyqiyəndir.

Natiq 38 yaşlı hərbəç-məyör kimi Naxçıvanda xidmət edir, yazıçı, şair, jurnalist - Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü, "Qızıl qələm", "Ali Baş Komandan", "Ulu Öndər" media mükafatlarının laureatı, "Heydər Əliyev fenomeni və ordu quruculuğu", "Müharibənin görünməyən qəhrəmanları", "Vətəna layiqli oğul gərəkdir", "Zir-və" kitablarının müəllifidir. Necə deyirlər, Natiq bay bir olımda silah, bir olımda qələm vətəninə və xalqına xidmət göstərir, silahlə yaratdıqlarını qələmə yazıb əbədiləşdirir. Onun nəsr və şeirlərindən məmmi səsləri, hücum hayqırıqları, zəfər sevincləri eşitmək olar. Natiqin "Mənim surəti dünyam" (2021) kitabında ənənəvi həzrət şairi ilə bərabər, dahi Füzuli, Seyid Əzim, Əliqə Vahid ruhlə qəzəllərdə yer alır. Natiq Ulu Öndər sevdəlidir:

*Qələm də aciz, qəlr
Şair yazdığı söz
Əbədi yaşamağa,
Adın da yətər bizi,
Yaşa, ulu Öndərim.*

*Dəryalara çevirdim
Quruyan bulaqların.
Alışdı adın ilə*

Vaqif İsaqoğlu, yazıçı, publisist

Bərk külek əsdi. Sonra da uğultu qopdu. Dağlar lərzəyə, dəniz təlatümə gəldi, qayalar səlşələndi, dalğalar qəzəbə səhili döyəcəldi. Sanki yerlə göyün arası qovuşdu. Bu uğultudan, dağların lərzəyə, dənizlərin təlatümə gəlməsindən sonra qoca Çınar ağacı öz kökündən qopub aslan kimi nəre çəkərək böyürü üstə torpağa yıxıldı.

Çınar ağacının kökündən qopub torpağa yıxılması ilə hamı baxıb gördü ki, gəlməli-gedimli, bir ucu ölümlü dünyadı. Bu dünyada əvvəl var, axır var. Və həm də ömrü dedikləri bir karvan yoludu. Bu karvan yolundan hamı keçəcəkdir. Hamının ömrə "əvlidə" deyilib bu dünyada yalnız qurub-yaradanlar qalacaq, yaxşı ad, yaxşılıq qalacaq.

Çınar ağacı yaşadığı dövrdə əyləməzliyi, məğrurluğu, ucalığı ilə seçildiyi kimi, dünyanı tək edəndə də doğurdugu əks-səda ilə yaddaşlarda qaldı, əbədiyyət simvolu kimi xatırlandı. Bu mənada unudulmaz Əli Süleymanovu da məğrur və əyləməz Çınar ağacına bənzərdirdim. On üç il öncə dağ vüqarlı, çinar əzəmətli, polad iradəli, qurucu insan kimi tanınan və sevilən el ağsaqqalı Əli dayı da itirdi. Bu böyük itkinin səsi-səsoyağı təkcə Tovuzda deyil, bütün qərbi bölgəsinə yayıldı. Bu acı xəbər gəlib Bakıya da çatdı. Əli Süleymanovun ölümü bir saatın ərzində bütün el-obanı ayaağa qaldırdı. Onu yaxından tanıyanların, doğmalarının, dostlarının, xüsusilə də bütün tovuqluların ürəkləri ağrıdı, yüzlərlə insanın gözü yaşları ələ göndü.

Əli dayının ölümünə inana bilmirdilər. "Ei yanı dünya, xalqın istədi oğlu, ellər atası Əli dayını da yola saldın, Süleymana qalmayan dünya, ona da qalmadı" - dedilər. Həm də dedilər ki, Əli Süleymanov ömrünü kişi kimi başa çatdırdı. Yaşamağı da, yaşatmağı da bacardı və özündən sonra Qovlarda pozulmaz izlər qoyub getdi. Əli dayı on üç il öncə dünyasını dəyişsə də onu torpaqda deyil, qəlbimizdə axtarırdı. Qəlbərdə yad ediləcək, insan üçün ikinci ömrüdü. Həmişə hörmətli

REGION POEZİYASI

Tarixin çiraqları, Yaşa, Ulu Öndərim.

Ulu Öndərə, onun tarixlərə iz salmış əməllərinə məhəbbət və qürur ifadə edən bu misralar Natiq Əlisoyun şair məramından xəbər verir.

Hər günü bir ilə bərabər 44 günlük müharibə də qazandığımız Zəfər 30 illik bir əsarətə son qoydu. Əbədi tarixə çevrilmiş bu Zəfərin əldə olunması xalq, ordu və Prezident - Ali Baş Komandan birliyinin yaratdığı dömr yumruğunun nəticəsi idi. Hərbi şair Natiq Əlisoy bunu dərinəndən dərk edir və yazır:

*Dünya türkə baş ayır, ucaldıbr başımız,
Baxıb fəxarət duyur dostumuz, qardaşımız
Tariximiz dərinədir, min illərdi yağımız,
Onun hər qarışına qurbandır özümüz
Zəfərlər sizinlədir, Ali Baş Komandanım.*

"Dünya türkə baş ayır" təkcə bu sözlər müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "iyirmi birinci əsr türk dünyası əsri ola-cacaq" müdrik koləmi ilə səsleşir: Natiq Əlisoy bir çox intibahların, mübhəm duyğuların "Bulud tək somadən ötən xəyalına" qoşaraq çalğayan bulaqlara, dağlara, boynu bukkü bonövşələrə, coşğun çaylara, "çoşanda döşündü-qayagotiron sellərə" salam şəkildə qəndirir: "Salam de". Solmaz bir çökədir, qəlbimə bitən

*Namusun, qeyrətim vətəndir, Vətən.
Qızların əbrini, ismətin ərtn, O siyah tellərə mənəndə salam de.*

Şair görkəmli müasirləri, xalq şairləri Musa Yaqub və Fikrət Qocanın ölümlünə əleyqiyə yazır: "Heyf!..." şairə, şeirə şeir yazan qələmə ehtiramını bildirir: "Gəl qələmim, gəl dostlaşaq // Ayrılığa üzüm yoxdur" - deyir. "Sevirəm", "Qurban" şeirləri belə deməyə əsas verir ki, Natiq təpədən dırnağa qədər vətənpərvər şairdir:

*Yerlərini, göylərini sirtini bilən
Buludla, yağışla danışmış-gülən.
Dərdəndə, tapdın süzlüüb gələn,
Bulanlıq sellərə görə sevirəm*

və yazıqd:

*Ay vətən, hər dəstəni özizdir mənə,
Dağma, daşına, düzünə qurban.
Havana, suyuna, təbiiinə,
Aışan oduna, gözüne qurban.*

Bu bəndlərdə tarixi bir ədalətsizlik nəti-cəsində ikiye bölünmüş Vətəne somimi bir oğul məhəbbəti ifadə olunub. Natiq Əlisoy Vətəni hay-küysüz, sakit və dərinəndə sevir, Vətənin, hava sərhədlərini qoruyur. Demək ki, bu şairin vətən sevgisi real, konkret əməllə təsdiq olunan sevgidir.

Natiq Əlisoy ömründən gedən aylar və illərlə özünəməxsus şəkildə öz əziz adımı qürbətə yola salmış kimi vidadalar: "Salamat qalın" deyir:

*Yaşımın üstünə bir yaş da gəldi,
Aylarım, illərim salamət qalın.
Qəm ilə aışsan, qəm ilə yanan,
Ağaran tellərim salamət qalın.*

Bu şeiri oxuyanda Məmməd Arzın "Duman salamət qal, çən salamət qal" mis-rasını xatırladı. Təkcə kitabların, nadir so-nədlərin və fotoların arxivi olmur, hər ömrün də arxivi var. Biz acılı - şirinli yaşadığımız illəri bu arxivə göndəririk. Xalq şairi Fikrət Qocanın bir şeiri var, əzbər bilimlərin, məzmunu belədir: bir qoca vəfat etmiş hom-kəndlisini dəfn edib qəbristanlıqdan qayı-danda yolda nəvəsi ondan soruşur: baba ö-lən kişiləri hara gedir? Baba ona belə cavab verir: Oğul, ö-lən kişiləri gələcək günlərin bünövrəsinə qoyuruq. Mən belə düşünürəm ki, biz yaşadığımız illəri, o illərdəki əməllə-rin gələcəyin bünövrəsinə qoyuruq. Şair Na-tiq Əlisoy da ömrün yaşlanmış illəri gələ-cəyə ünvanlayıb onlarla vidadalar:

Üzü Dədə Ələsgərdən bəri dağlara çox şeirlər yazılır, o ucalığı, dönməzlik, əzəmət, o vətən nişanəsi kimi vofə olunub. "Qüdrət-dən səngərlə, qalalı dağlar" (Aşiq Ələsgər). Müxtəlif rəqurslardan törənməmiş olub. Xəməzda yaşayan gənc bir qız 1979-cu il-də Qubadə şeir məclisində bir şeir oxudu, bir bəndə yadımda qalıb.

*Dağlara nə qədər ahlər yağarmış
Ahlərdən dağların başı ağarmış.
Dağların köksündə görüb dağ, yara,
Ah çəkdim, dedilər ahlər dağlara.*

Dilimizdə, kədərdən, dərdəndə ahl çə-kən adama deyilən "Ahləm dağlara!" deyimi var və bu deyim səçlaya on yaxşı şeirlərdən bi-rini yazdırb.

Natiq "Dağ kimi dağların dərdinə dözən" insanları - qəhrəmanları - Babək, Korəğlü, Nəbini, Korəmi yaşadan dağlara "Bu dağ-lar" şeirini həsr edib:

*Allahın müqəddəs möcüzəsindədir,
Dərdli-təpəli pirdi bu dağlar.
Bir yanı Təbrizdə, bir yanı Şuşa,
Tapdın dırnağa sirdi bu dağlar.*

Şair bizim dağları vətənin simvolu kimi törənməli və təsdiq edir. "Naxçıvanım", "Naz eyləyir", "Gədirəm", "Bəs niyə?", "Qaldı", "Gənəliyim" kimi şeirləri bu şeirlə-rin üslubu, aydın deyim tərzində bə qənaət gəlməyə imkan verir ki, Natiq Əlisoy bizim zənginə və əlvən, müdrik əşiq şeirlərin ənə-nələri ilə bağlı şairdir. Onun şeirlərindən Aşiq Alımm, Dədə Ələsgərin, Abbas Tufar-qanlımın, Sarı Aşığın, Aşiq Şakirin şeirləri-nin nəfəsi, ətəri gəlir.

*Haqq, ədalət düzdən keçir
Hər bir baxış gözəndən keçir.
Söz də gəlib sözdən keçir,
Bu dünyaya, o dünyaya.*

Şair təkcə bu dünyanın dərdlərinin çək-mir, həm də bu dünya o dünya üçün hazırlıq olduğunu əməli saləh yaşamağı təlqin edir. Onun Allahın varlığına inam ifadə edən "Allah" şeiri (və bu tipli digər şeirləri) stixi-yası yer olan insanı mistik yaşantılarının bə-dii ifadəsindədir:

*Arzular sonsuzdur zəkəlar dərin
Milyon cür rəngi yer göy ilə sirlən.
Hər kəsin qəlbiniñ içli sirlərin,
Görən də Allahd, bilən də Allah.*

*Min illər olsa da dünyanın yaşdı
Əbədi, əzəli yoxdu sirdəsin.
Zərrəni, damlanı, torpağı, daşı
Qurran da Allahd, sevdən də Allah.*

Hərbi şair Natiq Əlisoy beləcə dünyə-nin gərdişi üzərində düşünür, vəhdəti - vü-cudə fəlsəfəsi ruhunda fikir yürüdərk dün-yanı, insanı və onu yaradan İlahəni bir araya gətirir:

*Zəmanə elə bir zamana çatdı
İnsanlığı içində insanlığı bitdi.
Haqq, ədalət kəməra atdı
Fətinəyə, yalana uydur bu dünya.*

Bütün düşünən, istədadlı şairlər kimi Na-tiq də öz zamanəsi ilə müxəliflədə yaşayıb yazır. Onun uğurlu şeirlərində yaxşı monada söz oynatmaq, eyni sözü müxtəlif mənəla-rda işlətmək, əssosiativ düşüncə tərzı var. Şair SÖZ-ə hakim olmağa, min illərə yaşlı olan Azərbaycan - oğuz sözlünün üzünü ağ etməyə, onun urvatdan salmağa çalışır. Natiq Əlisoy şeirə hörmətlə yanaşır, şeir di-linin aydınlığına fikir verir. Əlbəttə, onun da şeirləri arasında təkcə həyatdan gələn möv-zular yox, ədəbiyyatdan gələn ənənəvi möv-zular da var. Azərbaycan Yazıçılar Bir-liyinin üzvü, Qarabağ Müharibəsi vətəranı Gileyli Bəylər - Bəylər Hüseynov 1953-cü ildə Bəyləqan bölgəsinin Eyyvazlar obası-na anadan olub. "Üzü o dağlara ucan dərma-lar", "Görən bu köç hara gedir...", "Yaşım neyirənm, ürəyimə bax", "Hər təzə kitabda təzə söz olmur", "Şeytana dost olan Allahı sevməz", "Mən ana laylası eşitməmişəm" şeir kitablarının, "Bir il səkkiz ay erməni əsirliliyində", "Bəyləqanın milli qəhrəmanla-rı", "Oğul, Vətən əmanəti", "Gözün aydın Azərbaycan, torpağın qayıtdı" kimi publis-tik kitabların müəllifidir. Hom şeiri toplu-larında, həm də publisistik əsərlərində Gile-yli Bəylərin obrazı canlanır, estetik mövqeyi Vətənə, onun bir parçası olan Qarabağa, Vətən müharibəsi qəhrəmanlarına - şahid-lərimizə və qazilərimize dərin vətəndaş sevgisi ifadə olunur. Onun "Seçilmiş şeirlə-

ri" üç cilddə nəşr olunur. "Sən açdığın qap-ları kim bağlayar, İlahi..." adlı I cild 2021-ci ildə işıq üzü görüb.

*Ucalardan uca olan dərğahına çox şükür,
Xiləskarsən, qoruyarsan, pənahına çox şükür.
İnam dolu, ümid dolu səhərinə çox şükür,
Sən açdığın qapıları, kim bağlayar, İlahi.*

Bu və ya bu tipli şeirləri göstərir ki, Gi-leyli Bəylər Allah adamı, iman və inam sa-hibidir. O beləcə cavabı özündə olan poetik suallar verir: "Nəçə-nəçə alim olub-hansı bi-ri "Quran" yazdı". Beləliklə o təkcə şükran-lıq etmir, həm də Allahın və müqəddəs kita-bımız olan Qurandan təklifiyi iqrar edir.

*Kainatın yaşdı yoxdu-həm köhnədi, həm təzədi,
Yürəyini hər nə varsa, əhəməyən möcüzədi.*

Bu minvalla da o, İlahinin hələ insanın dərk edə bilmədiyini, stixiyası yer alan İnsan əqlinin Soma həqiqətlərini dərk etmək im-kanına malik olmadığını təsdiq edir.

Poeziya min ildir ki, haqsız, ədalətsiz dünyanı yamanlayır, düzlük, doğruluq uğ-runda mübarizə aparır. Bəylər də bir qədər əşiq şeiri tərzində yazmış şeirlərdə, elə ustad əşiqlər sayığı bu klassik ənənəni imkanı daxilində davam etdirir. "Qrx ildir yazıram, bəxtimə bir bax..." şeirində belə misralar yer alır:

*Həqiqət, ədalət qalıb kölgədə
Şeytan səhliq edib, üzə çıxıbdır.
Yaşımın yerinə yaman gəlibdir,
İşıqlı yollara duman gəlibdir.
Qaydasız, qanunsuz zaman gəlibdir
O da bizim bəxtimizə çıxıbdır.*

Ədalətli olmaq - qəhrəmanlıqdır. Kim haqq-ədalət axtarırsa o boşəriyyətdə xidmət edir. Ədalətli olmaq hər bir sənət adamının, xüsusən şairin ləyaqətidir. Şair nə qədər ömrün var xeyrixahlıq - yaxşılıq elə deyir: var, dövlət, vəzifə müvəqqəti yaxşılıq obə-didir. "Bir də görürəm ki, hazırda tabut // Nə vaxt edəcəksən yaxşılığı səni?".

Gileyli Bəylər qoşma və gəralı yazıb. Və bu şeirlər Azərbaycan oxucusuna doğ-madır.

*Elə şey yarat ki, düşsün dillərə
Elə şey yarad ki, yadigar olsun.*

Bir qoşmasında belə deyir, yaxşı niyyətd-ir gərəsən şair özü yazdığına əməl edə bi-limi? "Hələlik bir yanda qalsın bu sual!" (S.Vurğun) və biz Bəylərin 352 səhifəlik I cildini nəzərdən keçirək...

*Sənətin yolları çətinəndə çətin
Bu yolu getməyi qəda qüdrətin!
Sənətkar o zaman alar qiymətin
Ona qiymət verən xiridar olsun!*

(Ardı var)

ÖMÜR DEDİKLƏRİ BİR KARVAN YOLU

xatırladığım Əli dayının yatdığı məkanı ilde bir dəfə ziyarət edirəm, məzarına baş əyirəm. Düşüncələre dalıram. Düşünürəm ki, dünyada qurub-yaratmaqdan, təmiz addan, xalqın məhəbbətini qazanmaqdan şərfəli heç nə ola bilməz. Bu adı Əli dayı həyatıyla, böyük işlərlə, yaxşı əməllərlə özü qazanmışdı. Bəli, zərəfat deyil, qırx ilə yaxın bö-yük bir təsərrüfata, daha sonra böyük bir müəssisəyə rəhbərlik elədi, necə deyər-lər ömrünü Qovların və qov-larlarının yolunda şam kimi əritdi. İşlə, zəhmətlə yur-dun, elin-obanın başını uca elədi. Bu illər ərzində neçə-neçə zavodun, sarayın, mə-dəniyyət evinin, məktəbin, texnikumun təməli daşını qoydu. Gecə yarısı yatıb dan yeri qızmamış o yandı. Si-nəsində neçə-neçə orden, medal parlayırdı. Qovlarlı-ların süfrəsinə çörək bəzədikcə ürəyi sevincindən çiçək ki-mi açılırdı. Yanına gələnləri razı yola salırdı. 40 il ərzində qovlarlılar üçün ömrünü şam elədi. Əmək cəbhəsində də döyüş cəbhəsində olduğu ki-mi Vətənə cəsür bir əsgər ki-mi xidmət elədi. Qovlarda "yeni həyat" yaratdı, ehtiyac dənizində batanları qurtardı, yüzlərlə yeni iş yerləri açdı, özünü düşünmədi, hamını düşündü.

Heç də təsadüfi deyildir ki, ulu öndə-rimiz Heydər Əliyev Qovlarda olarkən "Tovuzun gözəl təbiəti, zəngin sərvəti vardır. Onun ən böyük sərvəti isə zəh-mətsevər insanlarıdır" - sözlərini də Əli Süleymanovun rəhbərlik etdiyi sovxolza daha yaxından tanış olandan sonra de-mişdir.

Kiçik bir haşıyə: Tələbə idim. Tovuz-da nəşr olunan "Həqiqət" qəzetində təc-rübə keçirdim. Əli dayının direktoru ol-duğu sovxoldan çərk yazmışdım. Yazı xoşuna gəlmişdi. Sonra öyrənib ki, tələ-bəyəm, özümdə Moskva oxuyuram. Məni yanına çağırtdırmışdı. Onda 1984-cü ilin avqust ayı idi. Mənimlə bir xeyli söhbət elədi. Sonra mənə bir zərf uzat-dı: Götür, təyyarəyə bilet alarsan", - de-mi. Zərfi götürmək istəmədim. Üzündəki təbəssüm bir andaca yoxa çıxdı: "Oğul, bu günə kimi heç kimi mənim əlimi geri qaytarmayıb". - Səsinde ciddilik vardı. İstər-istəməz elimi zərfe sarı uzatdım.

Bu, Əli dayının mənə eləmiş olduğu ilk qayğı idi. Sonralar da onun qayğısını gördüm, çətinə düşəndə, köməyə ehti-yacım olanda onu xatırladım. O kişinin el üçün, xalq üçün döyünən böyük ürəyi vardı.

İndi onun kimi müdrik ağsaqqallar, elə-obaya çörək verən, yıxılanın qolun-

dan tutan kişilər azdı. İndi yuxarı başda oturan, vəzifə kürsüsündə əyləşən nəişlərim də çoxdur. Təəssüf ki, yuxarı başda oturmaqla baş yuxarı olmur. On-lar gözümüzün, Əli dayı vəsə ürayından keçir.

Bəli, Əli dayı ölümündən sonra da yaşayan kişilərdəndi. Böyük Hüseyn Cavid də yaxşı deyib: "Ölüm var ki, he-yat qədər dayılır".

İllər keçdikcə Əli dayının yoxluğunu daha dərinəndə hiss edirik. Ölümündən neçə illər ötüb-keçsə də bir gün də unu-dulmadı. Onun kimi insanlar unudulma-rı? Axı xalq, ancaq sevdidiyi insanları yadda saxlayır.

Arxada qalan illərdə Əli dayı ilə çox görüşdüm, çox söhbətlər elədim. Onun-la bir süfrədə çörək də kəsdi. Ata-oğul münasibətlərimiz vardı. Hərdən and içirdi: "Talibin də, sənin də canın üçün" - və sözlər hər gün yadıma düşür. Köv-rəllirəm.

Əli dayıda dağ vüqarı vardı, həm də Dədə Qorqud müdrikliyi vardı. Dağ vü-qarı ilə Dədə Qorqud müdrikliyi birleşib

onu daha əzəmətli göstərirdi. O, Böyük Vətən müharibəsi iştirakçısıydı. Müharib-ədən bədən sinesini orden və medallarla dolu qayıtmışdı. Sonra əmək cəbhəsində "döyüşmüşdü". "Döyüşə-döyüşə" geri-də qalmış Qovlar kəndini, şəhər tipli qə-səbəyə çevirmişdi.

Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

№ 21 (2295) 4 iyun 2022-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Albaniya - Qədim Azərbaycan dövləti

Bu yazıda e.ə. IV əsrin sonu - III əsrin əvvəllərində mövcud olmuş qədim Azərbaycan dövləti olan Albaniya tarixindən bəhs olunur.

"Albaniya" və "albanlar" tarixi Azərbaycanın əsasən şimal vilayətlərini əhatə edən ölkənin və həmin ölkədə yaşayan xalqın antik mənəblərdən məlum olan adlarıdır. Qədim Azərbaycan dövləti Albaniya tarixi Azərbaycan ərazisində, müasir Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstanın bir hissəsi, həmçinin Cənubi Dağıstan ərazilərində mövcud olmuş tarixi dövlət olmuşdur.

Paytaxtı əvvəlcə Qəbələ, sonra isə Bərdə şəhərləri olmuşdur. Antik dövrün müəyyən bir mərhələsini və erkən orta çağların bir neçə yüzilliyini əhatə etmiş Azərbaycan Albaniya dövrü Vətənimizin tarixində böyük və çox mühüm mərhələdir. Azərbaycanlılar alban mədəniyyətinin, albanlar tərəfindən yaradılmış bütün dəyərlərin varisleridir.

Görkəmli qafqazşünas tarixçi Yevgeni İqnatyeviç Krupnov yazırdı: "Albaniya tarixinin öyrənilməsi işində heç bir

məhdudiyyət və məcburiyyət olmamalıdır. Albaniya tarixini müxtəlif ölkələrin tarixçiləri öyrənirlər. Lakin bir şey də məlumdur: Qafqaz Albaniyasının tarixi və taleyi ilə hamıdan çox azərbaycanlılar məşğul olmalıdırlar. Bu sahədə onlar dünya elmi qarşısında məsuliyyət daşıyırlar, dünya elminə borcludurlar" (Крупнов Е.И. - Древнейшая культура Кавказа и кавказская этническая общность, "БА", 1964, № 1).

Burada yaşamış tayfalar haqqında Yunan-Roma müəllifləri məlumat verirlər. Strabonun məlumatına görə, Albaniya əhalisi 26 dildə danışan tayfalarından ibarət idi. Qaynaqlarda Albaniyada yaşayan xalq və tayfalar sırasında utilər, qarqarlar və amazonkalar, sovdələr, kaspilər, maqlar, sisaklar, mardlar və amardlar, ariaklar və anariaklar, qeller və leqlerin adları çəkilir. Bu tayfaların ən qədimləri Qafqaz və türk dillərində danışan avtohton etnoslar olmuşlar (Ямпольский З.И. Древнейшие сведения о тюрках в зоне Азербайджана, //Учен. зап. АГУ им. С.М.Кирова, 1966, ? 2; Ямпольский З.И. Древнейшие сведения о тюрках в зоне Азербайджана, //Учен. зап. АГУ им. С.М.Кирова, 1966, ? 2;

Алиев К.Г. К вопросу о племенах Кавказской Албании//Тр. Выхы междунар. конгресса антропологии, и этнографии. наук, т. 10, М., 1970; Алиев К.Г. К вопросу о номадах Средней Азии и древнего Азербайджана (Атропатены и Кавказской Албании)//Центральная Азия в кушанскую эпоху. М., Наука, 1975).

Qədim Albaniya etnik tərkibinə görə kifayət qədər rəngarəng ölkə idi. Lakin albanlar bu ərazidə daha iri tayfa idi. Buna görə də bütün ölkə Albaniya adlanmağa başlanmışdı. Lakin bu da tamamilə mümkündür ki, bu tayfanın özü adını ölkənin adından almışdır.

Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, "Alban" adını türkdilli tayfalarla bağlamaq daha uyğun variantdır (Г. Гейбуллаев, 1991, с. 227; Ямпольский З.И. Древнейшие сведения о тюрках в зоне Азербайджана, //Учен. зап. АГУ им. С.М.Кирова, 1966, ? 2; Ямпольский З.И. Древнейшие сведения о тюрках в зоне Азербайджана, //ИАН АзССР, 1955, ? 8; Ямпольский З.И. К вопросу об одноименности древнейшего населения Атропатены и Албании //Тр. ИИФ АН АзССР, 1954, т. 4). Çünki hal-hazırda Orta Asiyada konkret olaraq Qazaxıstanda alban adlı türkdilli qəbilə yaşayır. Bundan başqa çuvaşların öz yaranışları haqqında dastanda çuvaşların yaranması haqqında danışılarkən bildirilir ki, onların ulu əcdadları Qafqaz dağlarının o tərəfindən gəlmiş albanlar olmuşdur. Son dövrlərdə aparılan sanballı elmi tədqiqatlar nəticəsində Qafqaz albanlarının türk mənşəli və türkdilli tayfa olması birmanalı şəkildə sübut edilmişdir.

Qafqaz Albaniyasında şəhərlərin yaranması məhsuldar qüvvələrin ümumi inkişafından, sosial-iqtisadi münasibətlərdə baş verən köklü dəyişikliklərdən irəli gəlmişdir. Bunlar nəticə etibarən ilə sənətin əkinçilikdən ayrılmasına, ticarə-

tin, əmtəə-pul münasibətlərinin coşğun inkişafına, siniflərin və dövlətin meydana gəlməsinə səbəb olmuşdu. İnzibati bölgü baxımından Albaniya vilayətləri və əyalətlərə bölünmüşdü. Albaniyanın solumsahil ərazisi 11 vilayətdən ibarət idi. Çola vilayəti Dərbənd keçidindən Cənuba doğru, təxminən Beşbarmaq dağınadək Xəzər sahilı zolağı əhatə edirdi. Vilayətin iri şəhərləri Çola və Dərbənd idi. Lpina Çolanın Şimal-Qərbində, Çola ilə Şəki arasında yerləşən vilayət olmuşdur.

Yunan müəlliflərinin əsərlərində adı çəkilən Kambisenanın ərazisi Albaniyanın Şimal-Qərbində, İberiya sərhəddində yerləşmişdi. Kambisena Şimal-Qərbdə Alazan və İori çaylarının orta axarlarından, Cənubda Kür çayınadək, Şərqdə isə Alazan, Kür və İori çaylarının qovşağındakı ərazini əhatə edirdi. Daş-kəsəli Şirak yaylasının da yarısı bu əraziyə daxil idi.

Qəbələ (Kabalaka) vilayəti Lpınadan Cənubda, Şəki və Çola vilayətləri arasındakı ərazini əhatə edirdi. Bu vilayətdə Albaniyanın paytaxtı Qəbələ şəhəri yerləşirdi ki, bu barədə ilk dəfə eramızın I əsrində Böyük Plini xəbər verir. Qəbələ antik dövrdən erkən orta əsrlərə - V əsərə qədər Albaniyanın paytaxtı, Alban Arşakilərinin iqamətgahı və alban arxiyepiskopunun qarərgahı olmuşdur. 510-cu ildə Alban Arşakiləri öz hakimiyyətini başa vurduqdan sonra Qəbələ Sasanilərin təyin etdikləri mərzbanların qarərgahına çevrilir. Şəki vilayəti Qafqazın dağətəyi ərazisində, Qəbələnin Şimal - Qərbindəki ərazini tutur. Qərdə və Cənub - Qərbdə tarixi Kambisena vilayəti ilə Şimal - Qərbdə Lpina vilayəti ilə, Cənub - Şərqdə Qəbələ ilə həmsərdə idi. Paytakaran (Moisey Kalankatlıda Balasikana, fars və ərəb mənbe-

lərində Balasakan) vilayəti Azərbaycan Respublikasının Cənub-Şərq hissəsində yerləşərək, Xəzər dənizinin sahillərində qədər uzanırdı. Mil və Muğan dülzələrinin bir hissəsini əhatə edirdi. Ehtimal ki, Paytakaran ayrı-ayrı vaxtlarda vilayətin Cənubunda yerləşən Atropatena-nın Şimal - Şərq torpaqlarını da özündə birləşdirmişdir. Paytakaran siyasi cəhətdən gah Albaniyaya, gah da Atropatena-yaya meyl edib və ayrı-ayrı dövrlərdə onun tərkibinə daxil olmuşdur. IV əsrin II yarısında Paytakaran birdəfəlik Albaniyanın tərkibinə qatılmışdır. Tarixi əyalət sayılan Uti (yunanca Otena) Paytakaran kimi Kürün sağ sahilində yerləşirdi. Şərqə Paytakaranla, Cənubda Artsakla həmsərhəd idi. Şimalda Kür çayı ilə əhatə olunmuşdu, Qərbdə isə Albaniya və İberiya sərhəddinə kimi uzanırdı. Antik şəhərlərdən Ayniyana, Xani, Anariaka, Xalxal, eləcə də Moisey Kalankatlının yazdığına görə ... Bərdə (Partav) bu vilayətdə idi. Artsak və ya Ərsaq vilayəti sağsahil Albaniyasının ən mühüm vilayətlərindən biri olmuş və hazırda Qarabağın dağlıq hissəsini və Mil düzünün bir hissəsini əhatə etmişdir. Əyalətin əhalisini qarqarlar, utilər, hunlar, xəzərlər və barsillər təşkil edirdi.

Sünik - (Sisakan) vilayəti Albaniyanın Cənub ucqarında yerləşərək Qərbdə Ermənistan və Şimalda Artsak arasındakı ərazini əhatə etmiş, Göyçə gölünün Cənubunda yerləşmişdir. Sünik ayrı-ayrı dövrlərdə gah Albaniyanın, gah da Atropatena-nın tərkibində olmuşdur. Bizim eramın I əsrində hakimiyyət başına gələn ilk Albaniya hökmdarını Sünik nəslilə bağlayırlar.

(ardı gələn sayımızda)

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN
MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Ayaz Arıbaçtı

Çəkir

Hər kəsi göylərə sevgi qaldırır,
Hər kəsi torpağa məhəbbət çəkir.
Bu dünya məhəbbəti yaranışından,
Bilinmir cəzası nə müddət çəkir..

Günəş də istimir içi buz ömrü,
Quzutək yalayır qədrə düz ömrü,
Sürüb gedəncən bir ucuq ömrü,
Tale qabağına neçə sört çəkir.

Qovub tutaçaqlar dərədə-düzədə,
Vurub salacaqlar əliddə-yüzədə,
Baxma ki, özünü tox tutur üzdə,
Hamı fikir çəkir, hamı dard çəkir.

İçini döndərmə nəhaqdan neyə,
Neynəsen belədi, "əlif"-dən "be"-yə,
Ortada insanlıq qalmısan deyə,
Hamı divar höürü,hamı sadd çəkir.

Sən də yəm gözünü, at başını di,
Hələlik yuxuyun qat başını di..
Əzrayıl allahın ət məşinidi,
Gecə də gündüz də qoşub ət çəkir.

Qaldı tülkülərə bəbir yerləri,
Tükəndi canından sabir yerləri,
Elə bəhadı ki, qəbir yerləri,
Adam ölməyə də xəcalət çəkir..

***
dur bir az ol torpət, ır-yığış elə,
kəlbimi tox basıb, yaman pintison.
kimə toxutmusan bu gözəl toru,
hansı mühəndisin labirintisan.

bilmirəm hansını necə eləyim,
bir olda məhəbbət, bir olda təzad.
şüurlü şəkildə dolı oluram,
bu nə duyğulardır dalısov-azad..

üzüme açdığın məhəbbət kison,
könlümü rıqqətə gətirə bilər.
məni sairlikdən min dəfə də çox,
bu mövzə diqqətə gətirə bilər.

balaca, əl boyda bir telefonda,
səsin min amperlik həyəcan verir.
o hansı rəssamdi cürətə gəlmiş,
sona nəfəs verir, sənə can verir.

Köhnə bir pencəyini tapıb-geyib atamın, Gedəm, üzün dağlara..

məni sənədən gözəl duyan tapılmaz,
ruhuna ruhumdan nəğmə əmizdir.
səhərlər nə qədər işıqlı-nurlu,
aşaqlar nə qədər heyrotamizdir.

bir gözəl aynada əksimi tapdım.
yaşımı əlindən geri sayırsan.
küllükdən tapılmış zümrüd qış kimi,
ömrümü təzədən cılalayırısan.

VARDIN...

Mən sənə qatarlarda rast gəlmədim,
Rast gəlmədim gətdiyim
uzaq şəhərlərdə.

Amma vardın içimdəki boşluğa dolduran
ümid dolu səhərlərdə.
Hardasa olim çatmayan ən yuxarı
qatlarda vardın.

Vardın
Clovlaya bilmədiyim ayaqlarımın sızılısında.
Vardın qızıl şifəqlərin ovcunda,
gümüş ilğimlərin mızılısında.
Səndən ayrılıb gətmək olmurdu,
gətmək olmurdu şəklin düşən pəncərələrdən.
rəsmi düşən sulardan...

Ayımaq olmurdu
bir külek kimi gəlib keçdiyini yuxulardan.
Hər şey köhnəlirdi sən təzə qalırın,
xatirələrimin qürubunda köçəri durnataq
qanad çalırın..

Hər bahar yağışlar çəmənlilikləri
təmiz elayirdi,
hər çiçəkdən boylamırdın..
buludlarla döyüşdən yorulmuş
günəş kimi yanurdun.
Vardın,daşqınlarda,yanğınlarda,vəlvələlərdə,
Vardın xəm xayallarımın aynasında,
İçimdəki on ballıq zəlzələlərdə...

**Bu iş olarmı,olmaz,
bu iş olmazmı, olar...**

Göyün dördü yerindən yağıb-tökür qara sis,
Uzaqda bir ambulans ulayır yenə pis-pis,
Dünəndən baş-başadı ürəyimdə iki hiss,
Bu iş olarmı,olmaz..bu iş olmazmı,olar.

Gülcə xatrlayıram, o boz günü mən ancaq,
Çibimdəki kəməlini, nəfəs vursam yanacaq.
Bir az da belə sürsə, nəfəsim dayanacaq..
Bu iş olarmı, olmaz..bu iş olmazmı,olar..

O alovun, o odun büstünü tamamlayım,
Cibimdəki məbliğin üstünü tamamlayım,
Qoy bir siqar yandırsam,tüstünü tamamlayım,
Bu iş olarmı,olmaz..bu iş olmazmı,olar..

Çox ağır bir şəkildə inkişad-minkirdəyəm,
Heç özümdə bilmirəm, nə etmək fikrindəyəm,
Pillələri aşığı-yuxarı..zirkindəyəm,
Bu iş olarmı, olmaz..bu iş olmazmı, olar..

Dünən bir də durnalar nə qaldı ki..bir azdan,
Qulağımda nəsa var ala-toran payızdan..
Bahar müjdəsi gəldi incik düşmüş o quzdan,
Bu iş olarmı, olmaz..bu iş olmazmı, olar..

O kimdi ki,dumana,yağışa,çəna düşür..?
Nəgəl, alma..na bilim..
düşür ey,nəna,düşür..
Həm də ki,qabaqcaqdan söyləmək
məni düşür..
Bu iş olarmı, olmaz..bu iş olmazmı, olar..

***
Tanrı da köks ütürür bəxib gözəlliyinə,
Bütün rənglər birləşib səndə ayaq saxlayır.
Səni xatrlayanda dərman görəkmi məni,
Ən dərini yaralarım bir anda qaşayaqlayır.

Heç kima qıymamışam bu yuxulu nəğməni,
Bir bahar havasına umudlanmı pıncıram.
Bu xaraba ömrümdə sonsuz buraxma məni,
Sənin xəyallarımın qarşısına uçarım..

Bir qızıl ilan kimi sürünürəm hədəfə,
Belinə dolanıram,nəfəsinə uyuram.
Səni eşidəndə telefonda hər dəfə,
Qəlbimdə min ocağın istisini duyuram.

Bir saatlıq ömrümdə illər boyu uzanıb,
Bir-birinin təkrarı mənasız qəzalarım..
Sənin çəmənlüyündə mənə çoxdan qazanıb,
İstirahət haqqını yorulmuş əzalarım..

Gəl uzaqda ömrünü qızıl şifəqlərin,
Günəş qaşqabağın Yer üzünə tökməsin.
Nəfəs alıb sevinisin allarım dərini-dərin,
Qəfil qorub bir ağrı ürəyimə çökməsin.

Küləklərdən sıyrılıb,yağışlarda yuyun gəl,
Sənin təvənnümdür qızıl donlu sərtlilər.
Səndən ötrü yarandı dünyadakı ən gözəl,
Çaylar,çöllər,çiçəklər,rənglər,süsələr,atırlar..

Gedəm üzün dağlara..

Hesabımı bilməyəm, vaxtımın- saatımın,
Burnundan buxar çıxsa, yet qanadlı atımın,
Köhnə bir pencəyini tapıb-geyib atamın,
Gedəm, üzün dağlara..

Lal olmuş cığırın edəm nitqini bərpa,
Cilovunu boşaldam, at göy otları qırpa,
Küləklər yağışları qamçatq məni çırpa,
Gedəm, üzün dağlara..

Üzü zirvaya qalxan xoşxənlər eniş gələ,
Düşsün dumana çəna, başıma min iş gələ,
Düzəlişimdəki ümid dolu "keşke"lər,
Gedəm, üzün dağlara..

Gedəm, gedəm elə hey, qulağım düşə səsə,
Yorğun yaz dumanyıla duram nəfəs-nəfəsə,
Beş-altı quzusun dan dayım birini kəsə,
Gedəm üzün dalara..

Tənbəki tüstüsündən bığı saralmış babam,
Kəfini soruşanda dəyər şükür babatam..
Qayda yaddaşına, qayda o dad, o tam,
Gedəm üzün dağlara..

Görəm körpə uşaqtək həvəsini anamın..
Uzaqlardan hiss edəm nəfəsini anamın,
Və bircoz yal eşidəm..Və..səsin anamın,
Gedəm üzün dağlara..

Sağla sənəmədəki köhnə bir açıq yara,
Havalanmış atımla qarq olam palçıqlara,
İtlər görüb hürüşə, enəm alaçlıqlara..
Gedəm, üzün dağlara..

Görüm, əziz tuturmu yurd uğrunun xətrini,
Üst başıma hopduram çölin-düzün ötrini,
Başqa cür zəngin olur nəvələrin vitrini,
Gedəm üzün dağlara..

Olmasın...

Bir az gileyliyəm mən bu yazıdan,
Gəlmir üzüsəfəq, gəlmir üzüdən,
Heç ola bilməz ki, min-min arızadan,
Birciyən dən tutub sünbül olmasın..

Gəl də, gəl bu uzaq yolları çirmə,
Ay donu "qırışın", ay salı tirmə,
Sən gedib tikənmə qoyununa girmə,
Qəlbim də həsrətdən bülbul olmasın..

Bir də könlü qran pisin-pisidi,
İçim başdan-başə eşqin hisidi,
Hərə bir çiçəyin fədasidi,
Əğər sən yoxsansa min gül olmasın..

Ham o qabaqkı "toy-düyün"lərin,
Susub harayların, batıb ünların,
Sənsiz təqvimlərdə düşən günlərin,
Qədəmi bu başdan yüngül olmasın.

Götür qaz qəbrimi o belə, kütək..
-Bu yorğun gəmini hayana sürək..
Boşuna yanırsa o iki ürək..
Qoy ondan sonra da bu kül olmasın..

Qurbanam deməyə nə var ki,sözədə,
-Bu qədər dözürsən,bir az da döz, də..
Ayaq da yorulsun, qulaq da, göz də,
Yətor ki, yorulan könlü olmasın..

QURTARSIN

Qanadım yoxdu ki,bu dərindən üstən,
Bir dəfə qış kimi sakim, qurtarsın.
Sənin həsrətini harda aqırdım,
Başından hayanda əkim, qurtarsın.

Etmə hər yetənə otoklik məni,
Elə bal eşqinə pətəklilik məni,
Öldürüb qurtardı bu taklik məni,
Mən necə eləyim təkim qurtarsın.

Yalandı kim də əjdaha mənə,
Bu sevgi oturdu çox baha mənə,
Deyirsən üz tutma sən daha, mənə,
Məni bu ağrıdan bə kim, qurtarsın.

Uğradım qədərini-qəzəm nədisə,
Yükümü elə ver, əzəm nədisə,
Kəs mənə bircyolluq cəzəm nədisə,
Mən də adam kimi çöküm qurtarsın..

Tutulmuş gözümə zövqü-sofa ver,
Sən sözü yenə də sən insafa ver,
Mənə özüyən yetiş, özüyən şəfa ver,
Qoyma bu yararı hakim qurtarsın..

ATAM

Bütün çiçəqlərin fəvqində sən durursan..
Qəlbimdə dövr edib, nəbzimdə vurursan..
Hər gün ürəyimdə hakimiyyət qurursan..
Atam.

Keçib gəldin vüqarla, min obadan, min edən,
Bartı qoxusu gəlib əynimdəki şineldən,
Milyon karə üstündü bu cod qoxu, "Şanel" dan,
Atam.

Böyük türk torpağında çevirdin yazı, qış,
Halalqlıca qazandı, məhəbbəti, alqış,
Öpürəm almıxdaki çatlın hər qırış,
Atam.

Dünyanı bir həmlədə gətirdin ayağına,
Məlhəm buldun təbiblək könlümüzün dağına,
İki dünya bir olsa tox qonmaz bayraqına,
Atam.

Buludlara baş vurur, uca zirvədə kürsün,
Adın, qoy dövrənmə həmişə belə sürsün,
Neynirsən, ünvanına .kim harda hürür, hürsün..
Atam..

Nəçə ki, nizamdadı bu həyat, qalacaqsan,
Səno olan bu eşq, daim mat qalacaqsan,
Tarixdə sən günəncən salamat qalacaqsan,
Atam..

Dözürsən

Səni hər gün uşağ kimi aldadır,
Ovuc-ovuc dərman-dəva, dözürsən.
Buludların qara köçü yoldadır,
Alıb sən bir boz hava, dözürsən.

Heç bu qədər dözüm yoxdu dəmirədə,
O həkimdə-bu həkimdə, təmirədə,

Ucuq-sökük xaraba bir ömrüdə,
Çəkməsən də zövqü-sofa dözürsən.

Köksüm hərdən dəniz kimi çalxanır,
Eh mən də ki, salaxantı-salxanır..
Qapın-bacan soyuqları saxlamır,
Bilirsən ki, yoxdu səfa, dözürsən.

Kimin, nəyin xəyalını qurmuşam?..
Ağ divarda şəkli kimi durmuşam,
Otuz yaşdan iliyini vurmuşam,
Çoxdan gedib, yoxdu qafa, dözürsən.

Hansı gündü mən də bilim sən həmlə..
Mən də elə səfehlikdə sənəm də..
Nə tapırsan,
50 ildir sənədə,
Mənim kimi bir əclafa dözürsən..

Vurdum

Özümü bu həyatda,
Hər cürə işə vurdum.
Bağrımı tika - tika,
Eləyib, işə vurdum.

İlləri verdim elə,
Faydam olmadı yəta,
Fərhad olmasan belə,
Min dağa tişə vurdum.

Hamdan başıq,
deyil,
Görünən işq deyil,
Heç kimi ağ qasıq deyil,
Hamını dişə vurdum.

MƏNƏM

Səno çətin gəlirunutmaq məni,
Gözünün ilk ovu, nubarı mənim.
Yalandan ağlambaşqa ad çəkib,
Hələ də könlümdən qıbarı mənim..

Verərsən ən achesrəti həzmə,
Çəkmədən təzədən ruhumu nəzmə,
Günəşli günlərifəsilədə gözəmə,
Sənin təleyinin baharı mənim..

O səs qalığında,mənim səsimdirdi,
O səsdən ürəyini əsım-əsımdirdi,
Saçında oynayan məh nəfəsimdir,
Qara tellərinin tumarı mənim.

Dikəlməz gözümdə saraylar çökən..
Könlülər qanadan,ürəklər sökən..
Yayın istisində zəhləni tökən,
Başına dolanano arı mənim..

Hər gün ürəyində yara keçərsən,
Ağappaq yolları qara keçərsən,
Sən məndən ədaləyib hərə keçərsən-
O hasar-o divar-o bəri mənim.

Qopar bu nəğmədən qopar sən,məni..
Gözündə-könlündə apar,sən məni,
Harda arzulatasanpərsən məni,
Bütün Azərbaycan diyarı mənim.

